

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Közsef kir. herceg-utca 1. (Bikabérház). Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XXI. évf. 14. sz. 1944. január 19 szerda

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyedévre 15.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Tájékoztatás arról, hogyan lehet magánháztartás részére sertést vágni

Berlin és London egyaránt cáfolja a német-angol különbéke tárgyalásokról terjesztett moszkvai híreket

A lengyel-orsz viszály újabb fejleményei ~ Moszkva lengyel ellen-kormányt akar létesíteni
A szóliai magyar követség épülete a legutóbbi légítámadáskor elpusztult

Súlyos páncélos csaták a keleti fronton

Nagy kavarodás keletkezett a moszkvai „Pravda” című szovjet újság egyik híre körül. Ez a hír angol-német különbéke vonatkozó állítólagos tárgyalásokról szól és nyomban heves cáfolato; sőt bizonyos megütközést keltett az angol politikai körökben. Fennáll a következtetés, hogy alighanem a lengyel-szovjet határviszályban elfoglalt álláspontot „viszonozta” a szovjet a „hírkeveréssel”.

Londonban

netlen es e hivatalosan megcafolték a moszkvai „Pravda” jelentését, amely szerint brit-német tárgyalások indultak meg különbéke megkötésének előkészítése céljából.

A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelentése szerint is az angol-szász hírügynökségek hétfőn este erőlyes hangú közleményeket adtak ki, amelyekben tiltakoznak a szovjet kormány félhivatalos lapjának, a „Pravda”-nak egyik tudósítása ellen. A „Pravda” azt jelentette, hogy kairói levelezőjének értesülése szerint az o tani görög és jugoszláv emigrációs kormányhoz közelálló megbízható körökben hírek vannak forgalomban, amelyek szerint nemrégiben két vezető brit személyiség a Pyreneusok vidékének egyik spanyol kikötővárosában találkozott Ribbentrop német külügyminiszterrel, hogy tárgyalásokat folytasson vele különbékeről. A megbeszélések „nem maradtak mind a eredmény nélkül”.

Az angol-szász hírügynökségek most azt válaszolják erre a jelentésre, hogy a „Pravda” állítása a legnagyobb mértékben felháborította a beavatott londoni köröket, amelyek nagyon sajnálják, hogy a „Pravda” ennyire felült ennek a misztifikációnak. A Szovjet-Unió kommunista pártjának hivatalos lapjával nem szabad hiesminek történnie — teszik hozzá a hírügynökségek egybehangzó közleményei.

A keddi angol lapok tartózkodnak mindenféle megjegyzéstől a „Pravda” cikkével kapcsolatban, melyben a „Pravda” azt állította, hogy két angol vezető politikus és Ribbentrop német külügyminiszter találkozott. Egyetlen kivétel a „Daily Mail”, amely a háború előtt is állandóan élesen bírálta a szovjet rendszert.

Washingtoni

jelentés szerint alighogy az angol-szász hírügynökségek kiadták első jelentésüket a moszkvai „Pravda” cikkéről, amely azt állította, hogy spanyol területen brit-német tárgyalások voltak a különbékéről, az amerikai külügyminiszterium nyilatkozatot tett közzé, amely azt mondja, hogy a külügyminiszteriumnak még nincsenek saját értesülései a „Pravda” cikkéről, ezért tehát nincs is abban a helyzetben, hogy kommentárt fűzzen hozzá. Az „United Press” hírügynökség ennek ellenére kapott hivatalos helyen tájékoztatást, amely úgy szól, hogy az amerikai kormány mindaddig a teljes tartózkodás álláspontjára helyezkedik a Pravda állításával szemben, amíg brit részről nem nyilatkoznak.

Az „United Press” ugyanakkor figyelmeztet arra a körülményre, hogy a „Pravda” jelentését ugyan hétfőn hozták nyilvánosságra, de január 12-iki dátummal. A hírügynökség ebből azt a következtetést vonja le, hogy vagy késedelmesen közvejtették ezt a hírt Kairóból Moszkvába, vagy pedig Moszkvában hosszabb ideig gondolkoztak, vajjon kívánatos lehet-e ennek a hírnak a szovjet hivatalos lapjában való közzététele. Az United Press ezzel kapcsolatban még egyszer hangsúlyozza, hogy a Pravda a Szovjet-Unió „legkeményebb szerve” és „általában véve nem szokott vad híreket terjeszteni”.

Washingtoni újabb jelentés szerint a „Pravda” jelentése brit személyiségek és Ribbentrop birokalmi külügyminiszter közötti titkos béketárgyalásokról Washingtonban is nagy csodálkozást keltett, különösen azért, mert ez a hír olyan mértékadó lapban jelent meg, mint amilyen a „Pravda”. Sokkal kevésbé annak a lehetőségnek szentelnek figyelmet, hogy ez a hír valóság lehet, mint inkább annak a ténynek, hogy a közleményt orosz részről terjesztik.

Angol lépés

történik a moszkvai Kremlben. A londoni svéd laptudósítók olyan értesüléseket kaptak, hogy a brit kormány megbízta moszkvai ügyvivőjét, keresse fel Molotov külügyi népbiztos; és kérjen tőle magyarázatot az állítólagos német-

angol különbéketárgyalásokkal kapcsolatos Pravda-cikkéről.

Londonban különösképpen tartják, hogy ilyen áhír olyan tekintélyes lapban, mint a „Pravda”, egyáltalában megjelenhetett. Londoni politikai körökben azért elvárják, hogy Moszkva felvilágosítással szolgál a hír eredetéről.

Lord Halifax washingtoni brit nagykövet szintén kijelentette, hogy a „Pravda” jelentése legkevésbé sem felel meg a valóságnak. Csupán annyit mondhatok — mondotta a nagykövet —, hogy aki elhiszi ezt az ostobaságot, az bármit is elhisz, amit velmesznek neki”.

Berlinben

— mint illetékes helyen közlik — a legnagyobb derűl séggel fogadták a moszkvai „Pravda” híreit, amely azt állította, hogy Ribbentrop külügyminiszter különbékéről tárgyal egy spanyol kikötővárosban brit megbízottakkal. Az a tény, hogy Moszkva ezt a hírt a „Pravda”-ban történi közzétételével a helypolitikai propaganda számára is hozzáférhetővé tette, Berlin szerint arra mutat, hogy Moszkva nagyon dühös, nyilván azért, mert az angolok és amerikaiak „kissé túlgyorsan osztogattak habhérlőleget a lengyeleknek a szovjet felváltó viszályukban tett új lépésükért”.

A lengyel-orsz viszály

mind nagyobb hullámokot vet. Mint Stockholmból jelentik, a moszkvai kormány rideg válasza a lengyel kormány nyilatkozatára Stockholmban nagy feltűnést keltett, annál is inkább, mert az orosz válasz közzététele előtt a svéd sajtó rámutatott arra, hogy a lengyel nyilatkozatot megfogalmazásában nagyrésze volt Eden brit külügyminiszternek. Még óvatos és a szövetségeseket támogató megfigyelők szerint is Oroszország és szövetségesei között újabb válság jött ki. Oroszország száradékai világosan kifejezésre jutnak a szovjet sajtó felhívásából, amely arra biztatja Moszkva lengyel híveit, hogy ellenkormányt létesítsenek. Úgy látszik, hogy az ellenkormány létesítésének technikai előkészületei megtörténtek. Feltehető, hogy az ellenkormányt csak akkor kiáltanák ki, ha az orosz hadsereg olyan területre nyomulna előre,

amelyet Moszkva is lengyelnek ismer el.

Az „United Press” moszkvai jelentése szerint moszkvai nem hivatalos körök egyre inkább arra a meggyőződésre jutnak, hogy „az orosz-lengyel összefűzést csak úgy lehetne elsimitani, ha Lengyelországot politikailag teljesen újjászervezik”.

„Moszkva kimondta az utolsó szót”

Londoni jelentések szerint ott nem várták azt, hogy a moszkvai Tass közlemény olyan hamar adják ki. Ez a közlemény rendkívül merev válasz, mégpedig ismét a sajtó és a rádió úján, amit pedig az angolok és amerikaiak nem kívánatosnak mondtak. A közlemény mutatja, vajjon a Moszkva nem fogad el előírta a módszerekben, másfelől a Kreml a lengyel kormányval szemben hajthatatlan. Úgy látszik, hogy Moszkva alakilag is kimondta az utolsó szót, mert a lengyel kormány részére alig látszik lehetőség, hogy a legújabb moszkvai jegyzékre ismét nyilvánosan válaszoljon.

A lengyel nyilatkozatot kísérő londoni megjegyzésekben hangoztatták, hogy a nyilatkozat szövegét az egész lengyel kormány jóváhagyta. A közzététel előtt ismétlenül rámutatnak, hogy a lengyel kormányból néhány személyiség kiválik a Moszkvával való tárgyalások lehetővé tétele érdekében. Mosz ismét időszérűvé válik a kérdés, vajjon a lengyel kormányból való néhány kilépés lehetővé teszi-e az érintkezésbe lépést Moszkvával.

A keleti harcúeren

a keresi, kirovgrádi, rjecicai, vitebszki, neveli és a leningrád szakaszon voltak nagyobb harcok. Fokozódott a szovjet nyomás a novoszokolniki térségben északi irányban. A Pripjet térségében mintegy 80 km. széles fronton folyik a harc. Heves küzdelmek voltak Kutin körül is. Kievtől délre, Uman vidékén rendkívül súlyos német ellenállásba ütköztek az orosz csapatok. A németek itt igen erős páncélos kötelékekkel támadnak. Vinnicánál ellanyhultak a harcok.

A Német Távirati Iroda keleti munkatársa összefoglalójában azt

írja, hogy a keleti arcvonalon hétfőn nagy harcú nap volt, amely valamennyi szakaszon újból beigazította a német védelem töretlen erejét. A helyzetjelentés megállapítja, hogy a legutolsó 24 óra majdnem mindenütt a súlyos páncélos csaták jegyében állott és ezek a küzdelmek általában a németek javára döltek el. Sehoh sem sikerült a szovjetnek, bár a súlypontokat többször változtatta, semmiféle jelentősebb területnyeréséget elérnie, az úgynevezett gördülő erődejének tömeges alkalmazásával sem.

A leningrádkörnyéki

nagy orosz támadásról szóló hírek Finnországban nem keltettek nyugtalanságot, noha kétségelennek mondják, hogy esetleges orosz sikerek döntően befolyásolhatják a finn katonai helyzetet is — jelenlik Helsinkiből. A finn lapok megjegyzés nélkül közlik a berlini helyzetjelentéseket és kiemelik, hogy a németek már a nyár vége óta nagy előkészületeket tettek a balti államokat fenyegető előretörés megállítására. Helsinkiben úgy tudják, hogy a balti államokban igen tekintélyes német tartalékok várják bevetésüket és azt is tudni vélik, hogy az északi arcvonalszakaszt német részről mindenan tartani akarják.

Az olaszországi hadszíntéren

az 5. amerikai hadsereg a Rapido folyó mentén harcol és mintegy 3 km-nyire van Cassinótól. Francia csapatok magaslati állásokot rohamoztak meg és előőrsük az új német védelmi vonal felé tapogatódnak. A légi akciók sem szüneteltek Olaszország felett. Légi támadás ért egy reptőletert Velence környékén, azonkívül több más olasz várost.

Német tájékoztatás szerint az olasz harctéren a helyzet nagyobb részt nem változott, de német részen a harcok fellángolásával számolnak. Ez megfelel az angolok és amerikaiak eddigi taktikájának: 8-14 napi időközökben újból fel-

TÓKÉS FOTO

veszik támadásaikat. Az angolok most már hűsvétra akarnak Rómába eljutni — mondják illetékes német helyen és megjegyzték, hogy újabb, talán egy pünkösdi dátummal is lehet majd számolni.

A „Dagens Nyheter“ londoni jelentése szerint Eisenhower tábornok a hadijudósítók előtt az olaszországi harcokról szólva kijelentette, hogy a szövetségesek lassú előrenyomulásának „ezer“ oka van.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoka közli:

Keresztől északnyugatra és Kirovográdtól északnyugatra megütköztek a bolsevisták megismételt támadásai.

Zsaskov térségében csapataink szivós harcban elfoglalták több helyiséget. Az ellenség heves ellentámadásait visszavertük, miközben 26 ellenséges páncélost kilőttünk.

Recsától nyugatra a bolsevisták nagy erővel folytatták támadásaikat. Súlyos harcokban visszavertük őket, néhány betört megfigyeltünk, meg elretesztünk.

Neveltől északnyugatra és északra az ellenség harci tevékenysége átmenetileg alább hagyott. A bolsevisták helyi előretörései eredménytelenek maradtak.

Az *Imen* tőlől északra az egész

Nagy páncéloscsaták Leningrád körül

Berlin, január 19. Interinf jelentése a keleti arcvonal északi szakaszáról: Az *Imen*-tőlől északra levő szakaszon, valamint Leningrád és Oranienbaum környékén a hétfői nap a nagy harcok jegyében állott. Ezekben a szakaszokon a bolsevisták nagy páncéloscsatákat indítottak, hogy áttörést érjenek ki akár a „egnagyobb felzetők“ árán is. A harcok nem esőkön erővel kedden ismét fellángoltak, korán reggel. Az eddig beérkezett

A TÖRÖK KORMÁNY

átalakításának kérdése továbbra is időszerű, különösen ami a külügyminiszeri tárca betöltését illeti — jelentik Ankarából. Említésre érdekes, hogy Tevfik Rüstü Arras, a volt külügyminiszer, miután hosszabb ideig beteg volt és kikapcsolódott a politikai élethől, ismét Ankarában tartózkodik és képvislésségre pályázott. Tudvalevően Törökországban csak volt képviselők tölthetnek be miniszeri széket. Rüstü Arras Inönü államelnök munkatársainak szűkebb köréhez tartozik.

napon át tartó súlyos ellenséges támadásokat elkeseredett harcokban felfogtuk és számos szovjet páncélosot kilőttünk.

Leningrádtól délre és Oranienbaumtól délre hétfőn is megütköztek a szovjet valamennyi áttörési kísérlete. Az ellenség ezen az arcvonalszakaszon 91 páncélost vesztett.

A keleti arcvonal déli szakaszán folyó elhárító harcokban kiválóan bevált rendíthetetlen ellenállásával a Schmidt altábornagy vezetése alatt álló 10. bajor páncélgránatos hadosztály. Az egész keleti arcvonalon 214 szovjet páncélost löttünk ki.

A délnyugati arcvonalon a hétfői nap nyugodtan telt el, miközben mindkét részről romharampattevékenység folyt. Az ellenség több sikertelen támadást intézett a legészakabb szárny ellen. (MTI)

még nem teljes jelentések szerint az *Imen*-tőlől északra 57, Leningrád körül 76 és Oranienbaum szakaszán 15 páncéloscsatát létek ki a németek, úgyhogy a bolsevisták csupán ezen a szakaszon összesen 148 harckocsit vesztettek anélkül hogy sikert értek volna el mert a német hadosztályoknak rendkívül elkeseredett harcokban sikerült megakadályozniuk a szovjet támadókötetelnek áttörési kísérletét.

Helyzet a Dnyeper-kanyarban

Berlin, január 18. (MTI) Tájékoztató német katonai körökben a pillanatnyi helyzetet a keleti hadszíntéren a „további megszilárdulás“ szóval jellemezték. A támadások természetesen tovább folynak, egyes helyeken nagy erővel is, de a német ellenállás mindjobban megerősödik és ez mindjobban kihárítja a harci helyzet alakulására. Az utóbbi napokban emiatt csreméltó területváltozások nem történtek. A Dnyeper-kanyarban harcoló német csapatokkal kapcsolatban illetékes német helyen arra utaltak,

hogy a bolsevisták, valamint az angolszások eddig sokszor már azt állították, hogy az arcvonal egyes szakaszán, valamint a Krim-félszigeten bevetett német hadseregek az utolsó katonáig elvesztek nek tekinthetők. Ezzel szemben a helyzet a Dnyeper-kanyarban, valamint a Krim-félszigeten meglehetősen nyugodnak és szilárdnak mondható és nemesak, hogy egész hadseregek, de egyetlen német katona sem vesztett el — hangsúlyozzák német katonai körök.

Titkos fegyverek és a fegyverek tökéletesítése

Philadelphia, jan. 18. (Bud. Tud.) Arnold tábornok, az amerikai légi haderő főparancsnoka így nyilatkozott, hogy Németország védelmi ereje sohasem volt nagyobb, mint most. A szövetségesek légi haderejének túlsága azonban annál jobban jut majd kifejezésre, mivel jobban tökélesedik az európai légi haderő felépítése. A tábornok nem kétkedik abban, hogy a németek valóban rendelkeznek titkos fegyverekkel és hogy ezeket a további harcok során bevetik. De megjegyezte, hogy a szövetségesek sem maradtak el Németország mögött a fegyverek továbbfejlesztésében.

Berlin, jan. 18. (NTI) Találmányok, egyszerűsítések és javítások az utóbbi időben egészen jelentékenyen fokozták a német fegyverkezési ipar teljesítményeit. Így pl. az ágyú- és puskacsövek készítésénél alkalmazott új eljárás a termelést többszöröseire emelte. Egy másik új eljárás a teljesítményeket 100 százalékkal emelte a puskacső előállítás terén. Az ágyúcsövek kidolgozása terén alkalmazott új eljárás a termelést 400 százalékkal emelte. Acélból készült tüzériai lövegek alkalmazása Németországot függetlenné teszi az eddig sárgarézhivényeknél szükséges réz használatától. (MTI)

Inváziós előkészületek Londonban

Genf, január 18. Az Exchange katonai munkatársa Eisenhowernek Londonba való érkezésével kapcsolatban azt írja, hogy az európai szárazföld előzőlészére vonatkozó tervezések végső szakaszukba jutottak. A szövetségesek majdnem valamennyi magas rangú katonai vezetője együtt van a főhadiszálláson. Már csak néhány kinevezés van hátra, köztük az Egyesült Államok előzőlész hadserege parancsnokának kinevezése. Eisenhower megérkezése után főhadiszállásának valamennyi vezetőtiszteit összehívatta és

jelentést tette magának. Különösen Montgomerytől kapott fontos tájékoztatást sürgős intézkedésekről. Montgomery tábornok rendkívül sok előkészítő intézkedést hajtott végre Angliában való rövid tartózkodása óta. A már kidolgozott terveket most Eisenhower tábornok összegegyezteteti. Montgomery tevékenységéről a következőket lehet felismerni: Nagyobb számú külön kiválogatott rendőrtisztviselőket nevezett ki őszekötő tisztelké a katonai és polgári hatóságok között. A rendőrség gondoskodni fog, hogy

egész Nagybritannia területén a csapatmozdulatok és a szállítmányok továbbítása simán menjen végbe az első előzőlész hullám megindulása előtt s annak folyamata alatt A rendőrgazgatóság

A szófiai magyar követség épülete elpusztult

Az MTI jelenti illetékes helyről az alábbi tájékoztató közlemény: A január 10-én délben Szófia ellen intézett légi támadás következtében a szófiai magyar követség épülete elpusztult.

A támadás idején az épületben tartózkodott dr. Kálmán Aladár, a katonai attasé titkára életét vesztette. Rokoss István irodatisztvi-

vigyz arra, hogy meggátoltassék a kémkedés és minden megmondolatlan beszélgetés, amely az ellenség fülébe juthatna. A nemzetőrség parancsnokai szintén sok fontos utasítást kaptak.

selő és vitéz Horváth Sándor altiszt könnyebb sérüléseket szenvedett. A követség többi tagja teljesen sértetlen maradt.

A magyar követség Jungerth Arnóthy Mihály vezetésével székelyhelyét Csankorlaba, a szófiai külképviseletek számára kijelölt helyre jette át.

Churchill visszatért Londonba és megjelent az alsóház ülésén

Lisszabon, jan. 18. Az angol hírszolgálat külön jelentésben közli: Churchill angol miniszterelnök visszaérkezett Londonba.

A miniszterelnök különvonalára délelőlt 9 órakor futott be a londoni pályaudvarra, majd megjelent a parlamentben. Churchill miniszterelnök az alsóház keddi ülésén főbb jelenléteken kérdésre adott válasza mellett az egyik képviselő kérdésére kijelentette, hogy rövidesen részletesen be akar számolni a ház tagjai előtt az általános háborús helyzetről, beleértve az olaszországi hadjáratot is, de mint mondta, parlament beszédének időpontját maga szeretné megállapítani. (MTI)

Lisszabon, január 18. (MTI) Mint a brit hírszolgálat jelenti, Churchill miniszterelnök kedden ebéden a király vendége volt. A király és a miniszterelnök megvitaták a háborúval kapcsolatos összes változásokat, amelyek leg-

utolsó találkozásuk, az elmúlt év novemberé óta bekövetkeztek.

Lisszabon, január 18. Mint az angol hírszolgálat hivatalos londoni közvélemény alapján jelenti, Churchill miniszterelnök Carthagóban tartózkodott, amikor tüdőgyulladásban megbetegedett. — Churchill december 11-én érkezett Kairóból Carthagóba.

Úgy tervezte, hogy Eisenhower tábornokkal még egy-két napot együtt tölt, mielőtt az olaszországi hadszíntérre indulna. A tervből semmi sem lett. Churchill csak december 27-ére gyógyult fel annyira, hogy repülőgéppel Marrakesbe utazhatott. Ott töltötte lábadozásának napjait abban a villában, ahol a casablancai érkekezlet után Roosevelttel tartózkodott. Elutazása előtt egy nappal De Gaulle tábornok kíséretében megsejmelte a francia csapatokat. (MTI)

Moszkva nem nyilatkozik

Moszkva, január 18. A hivatalos moszkvai tényezők egyelőre semmiféle nyilatkozatot nem tesznek a „Pravda“ jelentése ügyében. — amely jelentés — mint ismeretes — azt állította hogy Nagybritannia és Németország között béke-tapogatózások folynak.

A „Pravda“ szerkesztőségét a keddre virradó éjszaka a szó szoros értelmében megrohanták a

telefonon érdeklődő újságírók, akik főleg azt szerették volna tudni, ki lett volna az a két állítólagos angol, aki különbélre ügyében tárgyal Ribbentrop német külügyminiszterrel. Az érdeklődők nem kaptak választ. — Egyik újságíróknak sem sikerült érintkezésbe jutni a lap valamely felelős politikai munkatársával. (NTI)

A washingtoni szovjetnagykövetség támadása Spanyolország ellen

Washington, január 18. (NST): A washingtoni szovjet nagykövetség értesítőtje azzal gyanúsítja legújabb kiadásában Spanyolországot, hogy hadianyagot csempész Dél-Amerikából és ezzel meg sérti semlegességét. A szovjet nagykövetség ugyanakkor tiltakozását hangoztatta az ellen is, hogy a Volchov-arcvonalon állítólag még mindig harcol a keleti

spanyol légi egyik alakulata. Az értesítő állítása szerint a brit flotta-egységek többször meg állították az Atlanti óceánon spanyol hajókat, amelyen csempészárú volt. Az értesítő végül olyanokat is állít, hogy a keleti hadszíntéren egy spanyol repülőraj is van, amelyet állandóan kiképzésnek.

Egy hónapig szünetel a vasúti személyforgalom Törökországban

Zágráb, jan. 18. A horvát közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében január 26-án 0 órától kezdve február 22-én 24 óráig — tehát egy teljes hónapig — egész Horvátország területén szünetel

mindennemű vasúti személyforgalom. Kivételesen csak az utazhat, aki a belügyminiszterrel, vagy a közmunkaügyi és közbiztonságügyi igazgatóságtól erre külön engedélyt kap. (MTI)

„Csakmak a török semlegességi politika híve volt“

Zágráb, jan. 18. (MTI) A belgrádi Donauzeitung „Csakmak — Orbay“ címmel vezércikket ír a török vezérkari főnök változásáról és a következőket mondja:

E változás kétségtelenül nagy jelentőségű, nemcsak Törökország, hanem egész Délkelet-Európa politikája szempontjából. A múlt évben politikai vita is folyt Törökországban arról, hogy nem lehetne-e Csakmakkal kivétel tenni a korhatár-törvényt alól, de már akkor élénk angol agitáció kezdődött ez ellen, amely éreztette, hogy ezt barátságtalan lépésnek tekintették Angliában, mert Csakmak a semlegességi politika szigorú híve volt.

Csakmak távozása — folytatja a Donauzeitung — még nem jelenti azt, hogy a politikai életből is távozik. Bizalmas viszonya Inönü elnökkel és nagy tekintélye mint Törökország egyetlen tábornagya záloga annak, hogy szava továbbra is hallható lesz

Törökországban.

Ezutan Orbayról így ír a lap: Utódnak, Orbaynak, mint volt helyettesének szemelye biztosíték arra, hogy nem történik el-kanyarodás az eddigi vonaltól. Orbaynak ugyan kitűnő angol-szász sajtója volt és a londoni török nagykövét a nagybátyja, mindebből azonban nem lehet arra következtetni, hogy a tisztán török érdekeket kevésbé hátróztottan képviseli majd, mint elődje. Orbay Potsdamban részvétel katonai kiképzésben és így Németországhoz is fűzik szálak. Láthatóan ő is elődei véleménye alapján áll, hogy az Angliával való szerződéses viszony nem kötelez a szerződésnek automatikusan haditerületre való átvitelére.

Nem szabad csodálkozni — fejezi be a Donauzeitung — ha az ellenséges hírverés ezt a változást a szövetségesek hadipolitikai sikereiként ünneplik fel. A török magatartás józan megfigyelése azonban ebből még nem ké-

vetkeztethet arra, hogy a török semlegességi politikában változás történik.

Az amerikai lengyelek állásfoglalása

Genf, jan. 18. (MTI) A Neue Zürcher Zeitung washingtoni külön tudósítója szerint az amerikai közvélemény szenvedélyes érdeklődéssel kíséri a lengyel-orosz kérdésről folyó vitát. E kérdés közvetlen kapcsolatban áll az amerikai belpolitikával is, abból a szempontból, hogy az amerikai lengyelek milyen magatartást tanúsítanak az idelelnökválasztásnál. Másrészt az amerikaiak szemében e kérdés az Atlantic Charta eszméi és belső ereje próbakövének tartják. Az Egyesült Államok kormányának magatartása közvetlen kapcsolatban áll a választási hadjáratával. Az amerikai állampolgárokká vált lengyelek ugyancsak is néhány államban oly erős csoportokat alkotnak, hogy kihatással lehetnek a választás kimenetelére. A 4-5 millió becsült amerikai lengyel néptömeget Oroszország ellen irányuló ellenszerve tartja össze. Ezek a lengyelek már régóta sokszor az amerikai kormánytól kinos módon — azt követelik, hogy az Egyesült Államok nyújtsanak kezességet az 1939. előtti lengyel határok tekintetében s nem tiltakoznak, hogy az elnökválasztások alkalmával magatartásukat attól teszik függővé, vajjon Washington eleget tesz-e kötelezettségeinek. A Fehér ház éppen ezért ezidőszakra semmi súlyt sem helyez vezető lengyel államférfiak látogatására, mert megérkezősük kikerülhetetlen módon feladás volna hatalmas lengyel tüntetésekre.

A Nationalzeitung londoni levelezője arról számol be lapjának, hogy a moszkvai nyilatkozatok kemény hangja még azokban a körökben is kevés rokon szavere felált, amelyek különben csaknem feltétlenül helyeslik az orosz külpolitikát.

Politikai mozgalmak Dél-Olaszországban

Genf, jan. 18. (MTI) Chiasso jelentés szerint Barban és Napolyban előkészítik valamennyi politikai párt gyűlését. A gyűlésen résztvesz egy új szabadelvű demokratának nevezett párt, amely a Badoglio-kormányt támogatja. Nagy érdeklődéssel várják Scorza gróf nyilatkozatát, miután hír szerint a dicsőítőket dolgozták ki a dicsőítő kérdésében. Scorza tájékoztató Visinskyyvel is, a szövetséges felügyelőbizottság szovjetországi tagjával. A megbeszélés alkalmával jelen volt Benedetto Croce is. Ez volt az első találkozás egy szovjetországi kiküldött és olasz demokraták személyiség között.

Bari, jan. 18. (Bud. Tud.) Badoglio tábornagy fogadta az új liberális demokratapárt vezetőit és megvitatta velük Olaszország belső helyzetét.

Rövid táviratok

Bukarest, január 18. (MTI) A román hadügyminiszterium rendelkezésére a bukaresti és a kisenevi állami nyomdát további intézkedésig militarizálták.

Chiasso, jan. 18. (Bud. Tud.) A Corriera della Sera jelentése szerint szövetséges repülőek hétfőn négy légi támadást intéztek Savona liguriai város ellen. Az áldozatok száma és az anyagi károk igen nagy. Az angolszások néhány más toscanai város ellen is intéztek légi támadást.

London, jan. 18. (Bud. Tud.) Az Eisenhower főparancsnoksa ga alatt álló északnyugati amerikai arcvonal amerikai csapatainak főparancsnokává Bradley tábornokot neveztek ki.

Ams erdam, január 18. (Német Távirati Iroda.) Mint az angol hírszolgálat jelenti, a brit kormány elhatározta, hogy a „Daily Worker“ emü kommunista napilapnak nem ad engedélyt felhatalmazott haditudósító kiküldésére, tekintettel arra, hogy a katonai értesítések szigorúan titokban tartandak, különben a javított katonai hadtudósítók miatt. (MTI)

A magyar cserkészmozgalom 30 éves munkásságát mutatja be a „Magyarabb magyar”-kiállítás

Viléz kisharnaki Farkas Ferenc országos Főcserkész emlékgyűjteménye Debrecenben kiállításra került

A magyar cserkészmozgalom 30 éves. Az évforduló alkalmából a 30 éves múlt munkájáról képet adó kiállítási anyagot készítettek, amely Budapest és Szeged után most Debrecenben látogatható el. A piarista gimnázium dísztermében állították ki a művészi kivitelű képeket, rajzokat és fényképeket, amelyek a harminc éves magyar cserkészmozgalom sokrétű tevékenységéről és eredményes voltáról tanuszkodnak.

Tegnap délután nyitotta meg a kiállítást dr. Rabold Gábor kerületi parancsnok a debreceni kiállítást a VI. Cserkészkerület nevében. Elmondotta, hogy a harminc éves tennálás alkalmából a magyar cserkészlet a cserkészek pillereiből két székely sokgyermekes telepese családnak épített hajlékot a menesúli menedékház közelében. Ez is csendben történt, amint a magyar cserkészlet a 30 év alatti csendes munkát végezték, soha nem hivalkodott. Az erről a munkáról szóló kiállítást a piarista gimnázium igazgatójának, dr. Rozsályi Ferenc kerületi szakelőadónak és a 174-es Erdősi Imre csapatnak szóló köszönet szava után megnyitotta.

Ezután dr. Rozsályi Ferenc vezette végig a megnyitási közönséget a kiállítás anyagán. A közönség, amelynek soraiban láttuk dr. Kőlcsey Sándor polgármestert, Mellau Márton pápai prelátust, tanügyi főtanácsost, vitéz dr. Tóth Gyula rendőrfőtanácsost, dr. Répássy István rendőrkapitányt, dr. Demény Géza és dr. Kun Sándor középiskolai

igazgatókat, dr. Somlyai József bankigazgatót, dr. Ember Ernő gimnáziumi tanárt, Gáspár János tiszteletbeli vezető tisztelet és sokan másokat a debreceni társadalom és a cserkészlet vezetői közül.

A kiállítás szemléltető anyagából kiemelkedik az a hatalmas méretű kép, amelyen a 30 éves cserkészmozgalom legfiatalabb katonái Kormányzó Urunk útmutatásával haladnak a magyar sorsot jelképező úton. Látjuk a képpel szemben a cserkészletre jellemző táborúzel, ahol a nagy magyarok alakjai elevenednek meg a fiatal cserkészek előtt, Zrínyitől gróf Teleki Pálig. Kétoldalt a cserkészmozgalom sokoldalúságáról számolnak be képek: a börtvényi tábor felkutatás — munkájáról, a »regősmunkáról«, a cserkészpróbák megkívánta sokrétű ismeretek megszerzéséről, arról a szinte patronázs-munkáról, amelyet a sárospataki kollégium cserkészzei, a »pipacsok« és a szegedi piarista cserkészek, a »talpasok« végeznek a legszegényebb sorban élő fiatalokkal, a táborélet vidám és komoly eseményeiről. A magyar cserkész hivatását két egymás mellé helyezték kép ábrázolja: az egyik a XVI. századbeli négyvéri vitéz álja a várát, a másikon a mai magyar cserkész áll őrt a nemzeti élet vára előtt...

A kiállítás anyagában nagy érdeklődésre tartanak számot Bánszki Tamás festőművész rajzai és festményei.

A Főcserkész Úr gyűjteménye a Kormányzó Úr kézirataival

A kiállítás legszebb és legerdekesebb része viléz kisharnaki Farkas Ferenc altábornagy, hadtestparancsnok, országos Főcserkész cserkészszemléknek két asztala. Valóságos kis múzeum: az egyik asztalon a világ minden része képviselve van: ingarólí svéd cserkészek ajándéka, egy fábol faragott emberfő, japán tabo-doboz, finn tőr és sok más érdekes apróság. A másik asztalon magyar emlékek: a jászbernyi cserkészek Lehel kúrtjének másolatát, a szeretet Főcserkész Urnak, három vitorlázórepülő-modell, a »Karakán«, a »Cimbor«, és a »HA 4010« — mind magyar cserkészmozgalom eredetijének művészi modell-másolata. Oklevelek sokasága, díszalbum és emlékjelvények. A Főcserkész Úr régi csapatának, a 48-as Rákóczi csapat zászlójának a mása. A ruszin cserkészek 10 munkát köszöntésre lendülő cserkészeket faragtak ki fából. Az erdélyiek díszes kopjafát ajándékoztak a Főcserkész Úrnak.

A kiállítás legnagyobb a hiteltartalmú szemléltető darabja is a Főcserkész Úr emlékei között van, amelyeket egyébként vitéz kisharnaki Farkas Ferenc csak a debreceni kiállítás céljaira engedte át s ezeket sem Budapestén, sem az ország többi városában, ahová a kiállítás anyaga még ellátogat, nem mutatják be.

E legértékesebb kiállítási tárgy a Kormányzó Úr legfelsőbb kézirata, amelyet a cserkészmozgalom harminc éves fordulója alkalmából intézett az országos Főcserkészhez. A kormányzó írást így szól: Kedves vitéz Farkas! A Magyar Cserkészmozgalom megindulásának 30. évfordulója alkalmából örömmel állapítom meg, hogy a magyar cserkészlet az elmúlt három évtized folyamán kiválóan értékes és eredményes magyar munkát végzett s e munka legszebb jutalmát mindenkor abban a nemcs értesében látta, hogy hazafias kötelességét hűven és becsületesen teljesítette.

A kiváló eredménnyel és önállóan lelkesedéssel megoldott feladatok között különösen értékes volt a magyar cserkészletnek a trianoni elszigeteltségünk idején végzett külföldi szolgálata.

Meleg elismeréssel gondolok itt az elszakított területek ma-

gyar cserkészzeire, akik a nemzeti érzést történelmünk egyik legszomorúbb korszakában rendíthetetlen elszántsággal és hősiességel bátoran őrizték meg lelkükben s mentették át a felszabadulás idejére.

De meleg elismeréssel gondolok azokra a magyar cserkészre is, akik népünk ősi értékeit és szellemi kincseit feltárása, valamint a háborús idők követelték kisegítő szolgálat terén végeztek eredményes és igen jelentős munkát.

A 30 éves forduló alkalmából ezért mindazoknak a magyar cserkészvezetőknek és magyar cserkészeknek, akik az elmúlt három évtized folyamán Isten haza és a magyarság szolgálatában kötelességüket hűs gesztenjével teljesítették s az eljövendő boldogabb magyar jövő érdekében eredményesen munkálkodtak, őszinte köszönetemet fejezem ki.

Kelt Gödöllőn, 1943. évi szeptember hó 29. napján.

A levelet Kormányzó Urunk sajátkezű aláírásával látta el s azt Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásiügyi miniszter ellenjegyezte.

A kiállítás január 29-ig lesz nyitva a piarista gimnázium épületében, a második emeleti dísztermében. Erre a debreceni közönség figyelmét itt is felhívjuk.

A svéd külügyminiszter beszéde

Stockholm, január 18. (NTI): Günther svéd külügyminiszter a svéd országgyűlés első kamrájában — mint a Svéd Távirati Iroda jelentése — az egyik képviselő interpellációjával kapcsolatban nyilatkozatot tett az osztrák diákszállásról szemben szükségessé vált német rendszabályok tekintetében. A miniszter kijelentette, Svédország csalóddással fogadta azt a ténnyel, hogy osztrák diákokat továbbra is Németországba vittek. Ez az eljárás/visszahat a német-svéd kapcsolatokra, elsősorban a tudományos és kulturális kapcsolatokra — tette hozzá a miniszter.

Nem szabad arra számítani, hogy a német tudomány és kultúra képviselői a jövőben Svédországban époly szívvel fogadtatásban részesülnek, mint idáig.

A felsőház módosításokkal elfogadta a fekete piac letöréséről szóló javaslatot

Az országgyűlés felsőháza tegnap ülést tartott. Több elnöki bejelentés után Perényi Zsigmond báró ismertette a felhatalmazás további meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatra vonatkozó, a felsőház és a képviselőház között felmerült ellentét kiegyenlítésére kiküldött bizottság jelentését.

Ezután Prónay György báró megemlékezett Ciano gróf volt olasz külügyminiszteréről, aki Magyarországunk nehéz időkben barátja és pártfogója volt.

Szöke Gyula felszólalása után módosítással fogadta el a felsőház a családtagok és tartásáról való gondoskodás előmozdításáról szóló törvényjavaslatot, majd megkezdték a nemzeti gazdaság rendjét zavaró egyes eszelekmények szigorúbb büntetéséről szóló, a fekete piac letörésére irányuló törvényjavaslat tárgyalását. A jegyző felolvasta az együttes bizottság által a javaslaton végrehajtott változtatásokat, majd Angyal Pál indokolta meg, mint előadó, a módosításokat.

S. Bálint György rámutatott arra, hogy a javaslat törvényerőre emelkedése esetén dolgozók és termelők százezreit kell megbüntetni. Három évvel ez előtt kellett volna ezzel a javaslattal jönni, mert a közelítési visszaélések már annyira elhárapództak, hogy veszélyeztetik az ország nyugalomát. A javaslatot nem fogadta el.

Mészáros István a munkásság és a törpebirtokosok érdekében beszélt. Hangoztatta, hogy vannak még régebbi törvények a közelítési visszaélések megaka-

dályozására, ezért véleménye szerint nincs szükség erre az újabb törvényre, inkább a régiakat hajtsák végre. A javaslatot nem fogadta el.

Azután Radocsay László igazságügyminiszter szólalt fel. Úgy látja, hogy a javaslathoz felszólalt két szónok félreértette a javaslatot, mert az nem a kiskereskedőket akarja büntetni, akik élet-szükségeiket nem tudják beszerezni, hanem a bevételnek azt a kategóriáját, amely megalokolatlan készletgyűjtésével veszélyt jelent a nemzetre. Az 5. és 6. §-ban van szó a bűncselekményekről. Itt sem tesznek említést mezőgazdasági munkásságról vagy kiskereskedőkről. A 6. §-ban a mindenáron mindent felvásárlókat, az árnyújtókat, a megalokolatlan készletthalmazókat akarják büntetni. Kérte végül az igazságügyminiszter, hogy a javaslatot a bizottsági módosításokkal fogadják el.

A felsőház ezután általános-ságban, majd részleteiben is így fogadta el a fekete piac letörését célzó javaslatot.

Ezután került sor a választások mezejítésére. A 42 tagú országos bizottságba megválasztották Baranyai Lipótot, gróf Bethlen Istvánt, gróf Beldi Kalmánt, Fabinyi Tihamért, vitéz Gyulay Tibort, Koós Zoltánt, Krámer Gyulát, Mutschenbacher Emilt, vitéz Purgó Emilt, Rakovszky Ivánt, Schandl Károlyt, gróf Somssich Lászlót, Szűllő Gézá-t és vitéz báró Waldbott Kelemt. A többi bizottságot is megválasztották. A felsőház ülését ezután bizonytalan időre elnapolták.

Hogyan lehet magánháztartás részére sertést vágni?

A napokban jelent meg a közellátásügyi miniszter rendelete, melyben szabályozza a közfogyasztásra szánt sertések levágását. Ezt a rendeletet sokan nem helyesen értették meg és szerkesztőségünkhez is többen kérdést intéztek, hogy mi lesz most már a magánháztartásokban levágásra kerülő sertésekkel. Szabad-e háznál vágni?

Megnyugtatóan közöljük, hogy saját háztartás részére — tehát nem közfogyasztásra — mindenki nyugodtan vághat sertést, csak az előirt szabályokat be kell tartania. Először is meg kell sze-reznie a közellátásügyi körzeti irodától, ahol cukor-, liszt-, stb. jegyeit kapta, a zsirjegy-lemondásról szóló igazolást. Minden sertés után négy személyre szóló zsirjegyről kell lemondani, még akkor is, ha a család négy vagy ennél több személyből áll. A hattagú családnál tehát négy zsirjegyről le kell mondani, két megmarad a család használatában.

A körzeti irodától kapott lemondási igazolással, a sertéslappal és a járattal jelentkeznek az érdekeltek fel a gabonairodában. Itt megkapja a vágási engedélyt, ha már 60 nap óta a tulajdona a sertés, amit azzal tud igazolni, hogy a járlat legalább 60 nap óta annak a nevében van, aki a sertést levágni óhaj-tja. Nem adnak ki vágási engedélyt, ha ennél rövidebb idejű a járlat. Abban az esetben, ha nincs meg ez a szükséges 60 nap

a járlat átírásától számítva és a sertésnek a gabonairodán történő bejelentésétől kezdve, akkor csak állatorvosi bizonyítvány alapján lehet kényszervágást csinálni.

Ha valaki bérhizlalsi szerződést kötött saját részére, akkor a következő módon vághat háztartásának sertést:

Vinnie kell a bérhizlalsi szerződést és a zsirjegyről lemondási igazolást, meg a járlatot a gabonairodába, a vágási engedély kiadása után át kell iratni a járlatot és azt is be kell vinni a gabonairodába.

A haszonbérbe járó sertés vágatásánál a következő a helyzet: A körzeti irodánál a zsirjegyről lemondási igazolást kell kérni, úgy hogy a haszonbérletől óhaj-tja átvenni a fél a sertést. Ebben az esetben a bérlőnek a bérbe-adó családtagjai után 100—100 pont beszámít a zsirbeszolgáltatási pontjaiba. Itt tehát nincs sem sertéslap, sem passzus. A vágási engedélyt a gabonairodában adják ki és a kiadás után 8 napon belül be kell szolgáltatni a kiszabott zsir mennyiségét.

Ha az itt felsorolt feltételek fennforognak, bárki vágathat magának sertést, tehát valóban az a híresztelés, hogy magánvá-gatás be van tiltva, vagy hogy csak a közvároshídon vágathatnak magán személyek sertést. Semmiféle újabb korlátozást ebben a vonatkozásban nem vezet-tek be.

San Juanban egyetlen ház sem maradt épen

Az argentinai földrégés a legnagyobb katasztrófa, mely Argentínát valaha is sújtotta. Nemesak San Juan városa, hanem a közeli Concepcion és Trinidad helységek is elpusztultak. A földrégés mér most sem szűnt meg teljesen. Több gyengébb földrengés még mindig nyugtalanítja a lakosságot, mely sátrakkban és gyorsan felállított deszkabúrákban talál elhelyezést. San Juan polgársága az államelnöktől 150 millió pezo hitelt kért és 50.000 munkás kiküldéséért folyamodott. A halotak számát még nem tudták pontosan megállapítani. Eddig 500 halotat találtak a romok alatt. A szeren-

csétlen városban egyetlen ház sem maradt épen.

Buenos Aires, január 18. A sanjuanai földrégési katasztrófa áldozatainak számát 14.000 halottra és sebesülte becülik. Az argentin belügyminiszter, aki repülőgépen San Juanba ment, hét-főn este közölte, hogy eddig 500 holtestet ástak ki a romok alól. A kórházakban kilencezer súlyos és négyezer könnyebb sebesültet ápolnak. Háromszáz gyermeket akik elvesztették szüleiket, Mendozába szállítottak. Az anyagi kár 400 millió pezo-ra becsülhető. A földrégések hétfőn is tartottak és az a kevés ház, amely még épen maradt, most szintén be-omlott.

2-szer naponta
reggelés-különösen este lefekvés előtt

Chlorodont

fogpaszta
Magyar készítmény.

Nemet hatóságok eljárnak indító, tak egyes francia pezsgőgyárosok ellen

Páris, jan. 18. (Interinf) A német rendőrség szükségesnek látta, hogy eljárjon a francia pezsgőgyáros egyes személyei ellen. 1943 novemberében leartóztatták a Moët et Chandon pezsgőgyár vezetőjét, mert rábizonyult, hogy kapcsolatokat tartott fenn az ellenállási szervezetekkel.

E letartóztatás elleni tiltakozásul a pezsgőgyáros szövetségének főtitkára sztrájkra szólította fel a preinsi és epornayi pezsgőgyáros alkalmazottait és munkásait. Erre való tekintettel a német rendőrség rendkívül intézkedéseket tett a véték cégek tulajdonosai ellen. A Moët et Chandon epornayi céget német vezetés alá helyezték. Ugyancsak német vezetés alá került a Heid slock vállalat is, amely szintén szegélyezett és támogatott különféle terrorista csoportokat. (MTI)

1 millió nyulat lőttek az idén a vadászok

Mit jelent a vadászati szezon meghosszabbítása

Vadászaink körében nagy visszhangot váltott ki az a rendelet, amely a nyul vadászatának határidejét január 31-ig meghosszabbította.

Közökhajnak tettek eleget — amikor a január 15-én kezdődő tilalmi idő kezdetét két héttel kitölték — mondotta egy ismert vadász.

Az apróvadállomány az idén olyan kedvező szaporulatot ért el, amilyenre még nem volt példa. — Az elmúlt tavaszi időjárás nagyon kedvezett az apróvadnak — Szakértői megállapítás szerint most az idény befejeztével, még mindig több az élővad, mint más években az idény kezdetén.

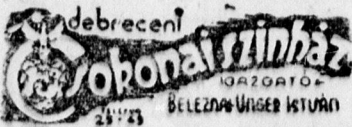
Különösen nyulban volt hihetetlen szaporulat s az elejtett zsákmány kedvezően befolyásolta a közellátást is. A hátralevő két hét alatt még vagy 35—40.000 nyulat terítenek le a vadászok. Egy hét alatt átlagosan 15—20 ezer nyul került pusztavégre.

Mennyi nyulat lőttek az egész idény alatt? — kérdezzük.

A hivatalos kimutatás csak később készül el, de magánbeszélések szerint többszáz ezer a zsákmány, a szám közel van az egymillióhoz.

A fűcszaporulat is kedvező volt a zsákmány is elég szép. A vadászok azonban sajnálják, hogy a fogolyvadászat még mindig tiltos igaz, hogy a három év előtti kezvelten túl erősen megzúdult, sőt sok helyen kifirtotta a foglyokat, de az idén már jó pár csapatot lehetett látni. A jelek szerint fővőre már szabad lesz a vadászatuk, sok helyen ugyanis feltűnően öreg foglyokat lehetett látni, ezeket pedig ki kell irtani, mert a fiatalokat elkergetik a fészkekből.

Chiasso, jan. 18. A triesti polgármester közölte, hogy polgári gárdát létesít, amelynek parancsnokságát ő maga veszi át. Vicenzában egy német hadbíró-ság halálra ítélte négy olasz partizánt. A partizánokat egy német járőr fogta el. Az ítéletet vasárnap hajtották végre.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szerda este: Udvarolni felesleges. Tiszviselő-est. Csütörtök este: Romeo és Julia. A) bérlet. Péntek este: Romeo és Julia. B) bérlet. Szombat délután: Udvarolni felesleges. Filleség helyárak. Szombat este: Romeo és Julia. C) bérlet.

Pontos megjelenést kér a színház a Romeo és Julia előadásaira

A színház igazgatósága nyomatékosan kéri a közönséget, hogy a Romeo és Julia előadásaira, melyek csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap lesznek, pontosan jelenjen meg. Az előadás kezdete változatlanul fél hét óra. A közönség kényelme szempontjából nem akarta a színház előbbre hozni a kezdési időpontot, viszont semmi sem akar húzni a darabot, mely húsz képből áll. Maradéktalanul adja ezt a klasszikus drámát a színház és a zárórarendelések folytán csak úgy lehet megoldani a dolgot, ha percnyi pontossággal kezdik az előadást. Tehát a közönség idejében, még fél 7 óra előtt foglalja el helyét a nézőtérén.

SZÍNHÁZI KISTUKÓR

A ROMEO ÉS JULIA Shakespeare remeke lesz a színház heti programjának kiemelkedő eseménye. Deény Jenő főrendező irányítása mellett a prózai együttes nagy lelkesedéssel készült erre az előadásra. Főszerepekben: Havadi Nagy Ilona, Márky Géza, Badóczy István, Károlyi István, Csengeri, Hortobágyi, Késmárki, Dalmady, Deény Jenő, Szabó Samu, Ujvárossy Kató, Fákerti Mária, Arany Kató jutnak szép művészi feladathoz.

A HALÁLTÁNC. Strindberg izgalmas drámai remeke lesz az Irodalmi Kamaraszínház hétfői bemutatója. A kapitányt Belezna Unger István, a feleséget pedig Moóry Lucy, a vesztézőmester alakját pedig Badóczy István viszi színpadra.

A KÉT KAPITÁNY c. Erdélyi-uperett lesz a legközelebbi operetthemutató. Február harmadikán pedig Barabás Sári kezdi meg újabb fellépés-sorozatát a Csárdáskirálynő, Kálmán-operettben.

FILM

LEJTŐN. (Víg-színház). A film nivóját három név jelzi: vitéz Somogyváry Gyula írta, báró Podmaniczky Félix rendezte és vitéz Náray Antal szerezte a zenét. A tiszta erkölcsi tendenciájú film a házasság felbonthatatlansága mellett harcol, a szereplők mély erkölcsi igazságokat mondanak, sajnós legtöbbször propagandisztikus vezércikkizűlen Van néhány szépen fotografált jelenete a filmnek, ilyen a kislfiú a templom gót ível alatt, amint a félhomályban a szentély felé lépked. A szereplők jót nyújtanak.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

Tel. 25-46 Igazgató B. Unger István Előadások u. u. fél 4, este 6-7-ór

Szerdán tisztviselőest: Udvarolni felesleges

Csütörtökön és a következő napokon új rendezésben:

ROMEO és JULIA

Eltűnő magyar árnyak nyomában Marokkói kaland

Kevesen tudják, hogy Észak-Afrikában valamikor egy magyar ember milyen nagy szerepet játszott. Dobay Ferencről — mert ő volt ez a híres ember — a külföldi krónikák általában többet tudnak, mint az idehaza megjelent elbeszélések. Nem lesz érdektelen, ha ebben a történetben néhány szót ejtünk Marokkó kalandos hősről.

Bendefy Lászlónak, az ismert magyar tudósak köszönhetjük Dombay életének feltárását. A Dombay család Nyitra megyében Ivácskőfalván és Dombegyházán gazdálkodott. Hősünk édesapja az udvari kancellária tisztviselője volt, édesanyja nevét eddig nem sikerült megállapítani. A szülők taníttatni kezdték igen tehetségesnek mutakozó gyermeküket, akinek különösen a nyelvek iránt volt nagy érdeke. Éppen ezért iskolái elvégzése után külügyi szolgálatra akarták adni.

Ezekben az időkben járt Európában a marokkói szultán követe Szidi Mohamed szultán nem minden ok nélkül küldte megbízottját a Habsburg udvarhoz. Tudnunk kell, hogy ebben az időben a Habsburg birodalom virágzó kikiötője, Flúme élénk kereskedelmi összeköttetést folytatott a földközi tenger partján fekvő országokkal. Mivel akkoriban hajó vázokról még nem nagyon eshett szó, a Földközi tenger túlsó partján fekvő keleti államok barbár fejedelmei nem egyszer kirabolták minden második vagy harmadik kereskedelmi hajót és ezzel biztosították a maguk hasznát. Mivel évszázadok óta meghonosították ezt a szokást, természetes volt, hogy a Földközi tengeren átkelőtől kezdve Bécset, hogy végleges megegyezést kössön a császárral. Ez az okos és bekeszerető szultán azt akarta, hogy vessenek egyszer véget az esztelen vérontásnak és kössenek véglegesen békét a tengeren hajózó államok.

A Bécsbe érkező exotikus, nagyturbanos keleti nagyrúr fényes kíséretével nagy érdeklődést keltett. A megegyezés után II. József császár viszonzni akarta keleti uralkodótársra követküldését. Ebbe a küldetésbe került be aztán Dombay Ferenc is. Az Adrián és a Földközi tengeren végighajózva jutott el a követség együtt a magyar fiatalember Marokkóba, ahol átadta szultánnak II. József ajándékait szirományait. A császár megbízásából hosszabb időt töltött a szultán udvarában. Hat esztendő otléte alatt kitűnően megtanulta az udvar nyelvét, elsajátította a marokkóiak szokásait. Hogy az emberiség számára közkinccsé tegye a marokkóiak nyelvét, latinra átültetett egy kitűnő szótárt is. Komoly munkásságáért maga a szultán is megbecsülte honfitársunkat. Amennyire megszerette a követet, hogy igen fontos politikai ügyekben sokszor kikérte tanácsát. Ki tudja mi minden lehetett volna Dombay Ferencből, ha nem tört volna ki hirtelen II. József császár háborúja a törkökkel és ezáltal nem vált volna tarthatatlanná a keresztény magyar követ helyzete Marokkóban. A benszülőttek durva módon adták tudomására, hogy fölösleges országukban tartózkodnia. Cédulákkal és levágott rabszolgafejekkel, amelyeket nap-nap után ajtaja előtt helyeztek el ismeretlen tettesek, tudomására hozták, hogyha nem távozik el országukból ugyanez a sors vár rá, mivel a benszülőttek keresztény kémnek tekintik.

Dombaynak ekkor nem volt mit tennie, áthajózott a szomben

levő parton fekvő Spanyolországba. Itt csakhamar felfelé ívelt pályája. Bekerült a legelőkelőbb nemesi körökbe. Megnősült, feleségül vette egy előkelő spanyol nemes leányt. Bár áldott és boldog házasságot kötött, mégis rosszul érezte magát messze idegenben. Egyetlen vágya az volt, hogy hazatérhessen. Hosszú utánjárás-sal sikerült elérnie, hogy hazarendelték Eleinte azt hitte, hogy áthelyezése Pest-Budára, vagy legalább Bécsbe szól. Amikor azonban megtudta, hogy a horvát-olasz határra helyezték császári tolmácsnak, elszomorodott. Csak az az egyetlen körülmény vigasztalta, hogy új állomáshelyén sokkal közelebb van hazájához, mint az előbbieken. Meg is nyűgödött

A miniszterelnök felszólalás beszédében nemrég foglalkozott közelításonk megszervezésével és ramutatott arra, hogy a nehézségek legnagyobbat onnan származik, hogy nálunk bekeidőben sem volt egységes szervezett gazdasági rend a szabadforgalom idején és nem lehetett keresztyvívni sokmindent a mai kötet forgalomban sem és így a példakent emjegett évajéi és évéü közelítást mi nem tudhatjuk utólrni.

Ezzel kapcsolatban aian érdekes lesz, ha kisebb részletekben megnezzük pl. a svájci közelítást, mely köz-tudomásúlag Európa legjobban működő ilyen szervezete. Svájc már 1939 őszén kezdett komolyan foglalkozni a problémával, tudván, hogy minden háború veszélyeztetéi behozatalt, amely nélkül a kisiny sziget sohasem élhetett meg. Felsőltították hivatalosan a lakosságot, hogy mennyit tud, takarékoskodjon magának. Senki nem élt vissza az alkalmammal, mert tudták, hogy a jó tanács az átmeneti időre szól és túlobra senkiesem halmozott fel mivel még a kakápor is megmolyosodik, a liszt a nedves éghajlaton penészesé lesz. Legelőször a cukrot racionalták, ahogy ók mondták, mivel hat kockacukorból ötöt mindig külföldről kellett behozniok s ez az öt azóta is hiányzik. (Jóféle szacharin viszont van amennyi csak kell és még be is főznek vele.) A tej-és lisztjegyék viszont aránylag nagyon késon csak tavalyiszelet jelent meg. A cukrászüzemekek és házaorok szőlő és mindezt a háború előtti minőségben lehet kapni. A nyáron megjelentek a csokoládéjegyék is és az üzletek megteltek finom évajéi tejesokoládék meszire viritó fajtáival. Havonta 10 deka tiszta táblacskor-ládé és 20 deka bonbon jut egy személynék. A sajt és a rizs majdnem egy kiló, a kenyér naponta 22 és fél deka eleitől fogva változatlanul. Ezek a jegyek csak akkor ék, mint a vendégülöben, kiránduláson idegen stb. az havijegyét helyett kaphat 200 dró étkészlet csopot. Apró kis kék jegyek ezek, kettő akkora, mint egy postabélyeg, Reggelhez, ebédhez és vacsorához kettő-kettő kérniük mindenütt. Nem kell különböző jegyeket összezedni, A havi kétszázból 20 mindig megmarad uszonná, vagy egyéb jegyre kapható árukra. Itáian mondanék sem kell, hogy a jegyrendszert egyszerre vezették be az egész Svájc

területén, csak egyféle jegy van mindenre, de az egész ország területén érvényes. Eppen ezért nincs élelmi-szárazállítási tilalom sem, de viszont nincs olyan élelmezés, ki kávéhoz sem, ahol két csopontot meg ne kapná mindenki a komplett reggelijét (nyeg decil, tej, kávé, kevére vaj, jam) vagy rones ebédet.

Meg kell még emlékeznünk egy évajéi találmanyról, mely a gyakorlatban nagyzerien bevalt. Aki nem családban él, aki sokszor van úton vendégülöben, kiránduláson idegen stb. az havijegyét helyett kaphat 200 dró étkészlet csopot. Apró kis kék jegyek ezek, kettő akkora, mint egy postabélyeg, Reggelhez, ebédhez és vacsorához kettő-kettő kérniük mindenütt. Nem kell különböző jegyeket összezedni, A havi kétszázból 20 mindig megmarad uszonná, vagy egyéb jegyre kapható árukra. Itáian mondanék sem kell, hogy a jegyrendszert egyszerre vezették be az egész Svájc

áthelyezésében és arra gondolt, hogy innen hamarabb tovább kerülhet szülőhazájába. Honvágya azonban nem sokáig tartott. Egyszerre újra feljultak előtte a távoli exotikus országban átél emlékei és ismét visszakívánkozott a kalandos keleti udvarba, ahol annyi érdekes élményben volt része. Ekkor foglalta írásba élményeit.

Sok siker ezek után azonban nem érte. Nehezen kineveztek ugyan császári tanácsosnak, de új vágyait és álmait többé nem érthette el. Keletre sohasem került vissza. 1810-ben váratlanul elragadta a halál az élők közül. Így fejezte be életét ez a kiváló eszű, kalandos sorsú magyar honfitársunk, akinek feljegyzéseit érdemes lenne a magyar olvasó közönség számára hozzáférhetővé tenni.

Kerekesházy József.

A svájci közelítés

A miniszterelnök felszólalás beszédében nemrég foglalkozott közelításonk megszervezésével és ramutatott arra, hogy a nehézségek legnagyobbat onnan származik, hogy nálunk bekeidőben sem volt egységes szervezett gazdasági rend a szabadforgalom idején és nem lehetett keresztyvívni sokmindent a mai kötet forgalomban sem és így a példakent emjegett évajéi és évéü közelítást mi nem tudhatjuk utólrni.

A növényzöld a világ legügyesebb vegyése

A szén-sav mint gáz-műtrágya

Az ember tanul a természetől, de nem tanulhat el mindent és bizony még a zöld levél is jobb vegyész, mint a világ legjobb nevé vegyése, akinek pedig rendelkezésre állanak a laboratóriumok csodái és mégsem tudja produkálni azt, amire egy akácia levele képes.

Jól tudjuk, hogy a levelek sejteinek alapanyagába lencsealkü részecskék vannak beágyazva, ezek a Kloroplastok és ezekben van a növény legnagyobb kincse, a klorofil, az a zöld festőanyag, melyből a levelek zöldszínek.

Ez a bonyolult összetételű szerves vegyület igen nagy vegyész, mert szén-savból, vízből, levegőből percek alatt a vegyületeknek egész sorát tudja előállítani. Ehhez a vegyimunkához energiára van szükség és ezt az energiát megszerzi magának. Az energiát a napfényből veszi. Évezredek óta dolgoznak a kutatók a napfény kimeríthetetlen energiájának felhasználásán, de nem sikerült hasznosítani. A napfényt összegyűjtő tükrös lencsék meg sem közelíthetik a titokzatos növényi sejt napfényhasznosító munkáját.

A tudomány mai állása szerint a növények zöld festékanyagát redukálni tudja a levegőben lévő szén-savat a napfény energiájának felhasználásával és a keletkező formaldehidet különböző vegyületekké alakítja át, hogy felépülhessen a növény teste és meglegyenek a szaporodáshoz szükséges összes anyagok.

A szárazföldi növény a tápanyagokat a gyökérzet útján szedi fel a talajból. A tápanyagokat fel kell oldani, oldatban tartani és ehhez igen sok vizet kell elhasználni. A levélet útján rendkívül nagy mennyiségű vizet párologtat el a növény és ezt a vizet is pótolni kell. A növény sejteiben külön nyílások vannak a víz utánpótlás lehetővé tételére, de más nyílások is vannak, melyeken a levegő szén-sava kerül a növényi sejt belsejébe.

Hogy milyen nagy munkával kell a növénynek a levegőből kiszűrni a szerves vegyületek alapjául szolgáló szén-savat, arra jellemző, hogy 30 liter szén-sav előteremtéséhez szükséges li-

Aldogládást senki sem lehet látni. Egyszerien ezért mert még sohasem fordult elő, hogy valaki a jegyért meg ne kapta volna, ami neki jár, még akkor is ha záras előtt öt percet elment. Hőbetalan nanokron beállítják az üzletek hűtőszekrényébe az árut a másnap reggelre kirakják a boltokba, a polcokra stb. a kőkorában meg, még világthat is.

A jegyekért különben nem szükéges a hivatalba élnenni. Ha valaki a postaköltséget (évi három frank) előre befizeti, minden elseje előtt megkapja havijegyét stb., akkor is.

A cipő és textiljegyék is igen praktikus belyezék. Még mindig három pár igen jó cipőt és legalább egy angol gapju ruhát lehet venni évente. A luxuseikkeknek számító eszem nem megy jegyre és mindenből van általában egy drága fajta is, amiért nem kell jegyet adni. De csak az veszi ezt, akinek feltétlenül szükrege van rá és a svájciak igen takarékosak. Pedig az árak csak 40-60 százalékkal emelkedtek a háború óta, de szerintük ez is sok.

A közellátási hivatalok a városok legforgalmasabb pontjain fekezenek és nem rajnálták a középületek termel nem igénybe venni e célra. Zürichben pl. a tözsdépalota Genfben a városi közigyűlési terem, Bernben múzeum másutt lovagvár fekekedik a közellátás magyarázó felirataival.

Mert hiszen végeredményben a közellátás jó működéséü egységes elosztás, szervezés és irányítás, a gyakorlatban pedig célréttség, tisztaság és rend, a közönség érdekeire szem előtt tartása a legfontosabb követelmény. Svájcban pedig ehoen sohasem volt hiány, e háborúban pedig ilyen közzétséget lehetog még fokoz-zák.

Itj. dr Varga Zsigmond.

A növényzöld a világ legügyesebb vegyése. A szén-sav mint gáz-műtrágya. Az ember tanul a természetől, de nem tanulhat el mindent és bizony még a zöld levél is jobb vegyész, mint a világ legjobb nevé vegyése, akinek pedig rendelkezésre állanak a laboratóriumok csodái és mégsem tudja produkálni azt, amire egy akácia levele képes.

Az ember tanul a természetől, de nem tanulhat el mindent és bizony még a zöld levél is jobb vegyész, mint a világ legjobb nevé vegyése, akinek pedig rendelkezésre állanak a laboratóriumok csodái és mégsem tudja produkálni azt, amire egy akácia levele képes. Jól tudjuk, hogy a levelek sejteinek alapanyagába lencsealkü részecskék vannak beágyazva, ezek a Kloroplastok és ezekben van a növény legnagyobb kincse, a klorofil, az a zöld festőanyag, melyből a levelek zöldszínek. Ez a bonyolult összetételű szerves vegyület igen nagy vegyész, mert szén-savból, vízből, levegőből percek alatt a vegyületeknek egész sorát tudja előállítani. Ehhez a vegyimunkához energiára van szükség és ezt az energiát megszerzi magának. Az energiát a napfényből veszi. Évezredek óta dolgoznak a kutatók a napfény kimeríthetetlen energiájának felhasználásán, de nem sikerült hasznosítani. A napfényt összegyűjtő tükrös lencsék meg sem közelíthetik a titokzatos növényi sejt napfényhasznosító munkáját.

A belügyminiszter fel-emeite a legkisebb orvosi díjszabás tételeit

Az Országos Orvosi Kamara már régebben kérte a belügyminisztert, hogy a változott viszonyokra való tekintettel emelje fel a legkisebb orvosi díjszabás tételeit. A belügyminiszter most döntött ebben a kérdésben.

Eszerint az orvos lakasan a rendelőróban történő egyszerű rendelés legkisebb díjtétele Budapestben és a törvényhatósági jogú városokban az eddigi 4 P helyett 6 pengő, egyéb helyeken az eddigi 2 pengő helyett 3 pengő lesz. A beteg lakasan történő egyszerű látogatás legkisebb díjtétele a belügyminiszter Buda pesten és a városokban 6 pengőről 8 pengőre, egyéb helyeken 3 pengőről 5 pengőre emelte. A jöbbi orvosi díjtételeket egyezesen 30 százalékkal engedte emelni a belügyminiszter.

Hány ember hal meg másodpercenként? A statisztikusoktól a legérdekesebb adatok buknának elő. Így például kiszámították, hogy egy másodperc alatt a világon mintegy száz ember hal meg. A legtöbb rák és tuberkulózisban

APOLLO színház

Továbbra is minden nap: MAKACSKATA A briliáns új magyar vígjáték Buttykay Emmy, Hajmácsy és Mihályffy főszereplésével. Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

HUNGARIA színház

Ma utoljára: Turay Ida és Szilassy László mulatságos vígjátéka: Nincsenek véletlenek. Előadások: 5 és 7 órakor.

METEOR mozgó

Szerdán 5 és 7 órakor utoljára Turay Ida, Goll Bea, Vaszary és Mály főszereplésével: Csaladunk szegylene. Csütörtökön: Kirchfeldi pap. Közkiánatra! Csak 1 napig!

VIGSZÍNHÁZ mozgó

Ma 5 és 7 órakor a különleges, lebilincselő, pazar kiállítású magyar filmek: Lejtőn Főszereplők: Szilágyi Szabó Eszter, Gergus, Timár és Fáy Béla.

Írta: BIBÓ LAJOS.

Hová lettek a híres debreceni vásárok? — Ez az első kérdés, mely felvetődik az emberben, ha meglátogatja az idel, téli kirakodóvásárt. Mert valamikor országos esemény volt a debreceni nagyvásár, melyre messze földről idesereglettek mindenféle áruval. A Széchenyi-utca elején kezdődtek a sátrak és a Nyugati-utcán lenyultak egészen a Kisállomásig. A vásárt azonban összeszoritotta a háború. A sátrak számát könnyen meg lehetne olvasni és az érdeklődők régen hatalmas tömege is alaposan megcsapant. Csak néhány helyen árulják az egykor híres debreceni mézeskalácsokat, s az egész vásárból mindössze hat-nyolc házár található. Az árak tavaly óta itt is nagyot szöktek. Egy savanyucukros zacskó ára egy pengő és a „filléres” bazárúrk pengőért cserélnek gazdát.

A vásár közepén szinppompás kendők, abroszok ötlenek szemünkbe. A mintákról messziről látszik, hogy valahol Mezőkövesden készültek. Valóban, a háborús nehézségek dacára is eljött Debrecenbe három mezőkövesdi árus. Portékáik igazán gyönyörűek, vásárló azonban csak ritkán akad. Érthető is, mert egy himzett asztalterítő ára háromszáz pengő körül mozog.

Annál többen vannak a házi-zöttest áruló körül. Nem csoda,

hiszen ilyen erős, strapabíró zsákokat, törülközőket és még fel dolgozatlan vásznakat már sehol sem lehet kapni.

A Fémipariszkola előtt gubás emberek álldogálnak. Derecskei kucsmakészítők árulják ott kézfűzőiket, a jó meleg báránybőr-sapkákat. Az árak elég magasak. Egy jó kucsmáért nyolcvanszáz pengőt is elkérnek.

A vásárból hiányzik egy tarka színfolt: a mutaványosok az idén nem rakodtak ki. Azt mondják, a mai világban nem érdekes, meg aztán hideg is van. Itt vannak azonban a különféle „csodaszereket” áruló emberek. A „csorbíthatatlan” borotvapengő és a „csalhatatlan” tisztítószerek elmaradhatatlan kellékei a nagyvásárnak. Tessék urak, tessék! Itt egy foltos ruhadarab, elmoshatják rajta a Duna-Tisza minden vizét, semmit sem használ; azonban belemártom ebbe a csodaszerebe és máris ragyogó tiszta lesz! Tessék, urak, tessék...! A felnöttek kissé idegenkednek a csodaszerektől, a gyerekek annál boldogabban rajzanak a „világ nyolcadik csodája” körül. Az árusítók nem csüggednek. Birják hanggal, idővel és türelemmel.

Mert rajtuk nem fog sem háború, sem nyersanyaghány.

Uzenetek a frontról

Kiss Gábor örevezető a P. 939. tábori postaszámról megnyugtató üzenetet küldi édesanyjának. Kéri a jó Istent, hogy édesanyja minél előbb felgyógyuljon betegségéből és a közeli viszontlátás alkalmával már egészségesen örüljenek egymásnak. Kéri édesanyját, hogy levelei kérésére miatt ne aggódjon. Szerető csókjait küldi.

Kozák Lajos honvéd rendelkezői helyéről megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi debreceni és kolozsvári hozzátartozóinak.

Trenesényi György honvéd a Z. 807. tábori postaszámról megnyugtató üzenetét szerető csókjait küldi hozzátartozóinak.

Nádasdi Imre honvéd a Z. 807. tábori postaszámról kéri hozzátartozóit, hogy ne aggódjanak érte, mert jól van, egészséges. Szerető csókjait küldi.

Koröknai Lajos, Szabó Gyula és Györfői Péter honvédek rendeltetési helyükről megnyugtató üzeneteket küldik a messze idegenből. Kérlik hozzátartozóikat, hogy ne aggódjanak értük, mert hála Istennek, mindannyian a legjobb egészségben vannak. Szerető csókjait küldik.

Lakatos József honvéd a P. 399. tábori postaszámról megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi Debrecenben lakó feleségének. Kéri, ne aggódjanak érte, mert jól van, egészséges. Szerető csókjait küldi.

Horváth Sándor honvéd a K. 582. tábori postaszámról Hajdú-sámsónra szüleinek, barátainak és Margittának megnyugtató üzenetét küldi. Kéri, ne aggódjanak érte, mert egészséges. Szerető csókjait küldi.

Szabó Ferenc és Szabó András honvédek rendeltetési helyükről megnyugtató üzenetüket és szerető csókjait küldik hozzátartozóiknak.

Raskó Sándor honvéd a K. 582. tábori postaszámról Hajdú-sámsónban lakó hozzátartozóinak és Rózsikának megnyugtató üzenetét küldi. Jól van, egészséges, a csomagot köszönettel megkapta. Szerető csókjait küldi.

Kántor Miklós honvéd a F. 720. tábori postaszámról megnyugtató üzenetét küldi hajdúhadházi szeretteinek.

Dem György honvéd szerető csókjait küldi hozzátartozóinak. Ne haragudjanak, ha mostanában csak ritkán tud levelet írni. Nemsokára szabadságra hazaérkezik.

Nagyvárad István honvéd a K. 582. tábori postaszámról megnyugtató üzenetét küldi hajdú-sámsóni hozzátartozóinak. A csomagot köszönettel megkapta és várja a következőt.

Közel esztendő után, végre eljutottam a szakemberek is kezdők észrevenni az időjárásban beállott komisz változást. Itt is, ott is, olvasható hogy a meteorologusok cukorják a fejüket és keményen törik a csűrhejárast: mi lehetett a természetbe, hogy több, mint egy év óta jütygöl az egyes évszázadokra és tavaly augusztus óta jütygöl az egész kiadás eszével. Hűvös után hidegkel hajlandó csak kedveskedni. Valahányszor elflérlök esik sző, mindannyiszor Olasz Palkó jut eszembe. Olasz Palkó annak idején Kössa Sándort, a híres alföldi jutóbetyárt, szolgálta és ebben a minőségben felítte csaknem az akasztófáig. Valami véletlen kegyelem folytán megmenekült a költőtől és szabaddalása után, magas korára való tekintettel, búcsút mondott a betyárkodásnak. Szülőcárosába a nagy alföldi városban telepedett meg. Amilyen komoly, megbízható és lelkiismeretes ember volt betyárnak — elfogatásakor szerényen maga beismeri mintegy százötven lókört, hetven rablást és kilenc harc közben elkövetett pandurgyilkosságot — olyan szorgalmasnak és becsületesnek bizonyult polgári foglalkozásában is. Mesterséget nem tanult de ami elvégezni való akadt a ház körül azt Pali bácsi hába nélkül elvégezte. Vízet hozott az artézi kútról, járdát meg udvart seprtet, segített trágyát hordani, kijavította az ólaj s ha kellett, még malacot is mészárolt.

Pali bácsi működése óta nagyot haladt a világ. Ma már általánosan tudott dolog például, hogy időjárás. Kérdésekben egyik-másik öreg számadó a magya tapasztalataival jóval előbbre jár az idecágó homoly tudománytal. Mondom, Pali bácsi egyszerű, célszerű jutóbetyár volt csupán, nem őzött soha birkat, nem tanult soha meteorológiát, időjárás kérdésekben azonban csalhatatlan volt. Hosszú életében több mint hatvan esztendő töltött kint a pusztán. Járta az ingocányt, lakott a nádásban lapult tanyán meghalt a szurdokban és ez az életmód lassan megismertette vele a természet szavát. A felhők húzása, a szél járása a levegő színe, az

eleven világ viselkedése volt számára mindaz, amit ma a meteorologusnak a megjegyzések, meg külföldi értesítések jelentenek. Mogyorva ember volt Pali bácsi, aki nem igen jecserelle haszonlatlanul a szót, a tudományt meg, amelyet semmire sem becsült, éppen nem akarta jütygölni, ha azonban valamelyik ismerős gazdát nagyon nyugtalanította az időjárás, annak megmondta amire számíthat. A Göncöl irányába igyekeztek a jütygö, Nem melyre asott az egész. Nem hallottam még az idén a bibicmadár szavát — ilyenket mondták és aki ennyiből értelt, az tudta, hűvös nyár közeledik, tavaszról őszig kevés eső esik és idő előt beáll a tél. Ilyesmí jartassággal a föld elsőszülött gyermeke rendelkezik. Pali bácsi nem is azért, hanem azért vert tudományban mindenkit, mert soha nem tévedett és ha a jelek olyan zavarosak, rejtelmesekek és változatosak voltak, hogy senki emberfia nem tudott eligazodni rajtuk és a legtapasztaltabb koponyák sem tudták meg csak hozzávetőlegesen sem megmondani, mi hoz az elkövetkező tél vagy nyár, hát Pali bácsi akkor is tudta a bizonyosat. Szóltalan az idén az asztönyep nagyon, man most jó búza teremés — jelentette már januárban és júliusban csakugyan ritka gazdag volt az aratás. Hal a gyerek, kölygetlen kemény tél igérközik — sőt hajlotta máskor és időberre csakugyan beköszöntött a fagy hogy jól se engedjen márciusig.

Honnan tudta ezeket a tilkokat, talán ez maga a legnagyobb titok. Mert csendes nyári esteiken, amikor ott áll az öreg eperfa alatt, ilyeneket is mondott: „Hát aki lyány az őszön félhónak akar nőnni, hacsak töhetti, mogyvárja, vele a gyűvő esztendő”. Így is esett. Minden látható és megállapítható ok nélkül azon az őszön félannyi párt adott össze a pap, mint rendszeren szokott.

Hát ez volt Pali bácsi, mint meteorologus. Most végömbökre szerel műszerek kutatója a magyarságon a rendkívüli időjárás okát. Hát Pali bácsi, vallunk meg, innen, ahtról többet tudott.

Két nagy magyar város találkozása

Nagy sikerrel szerepelt a Csokonai Kör Nagyváradon

A Csokonai Kör tovább haladt egy lépéssel azon az úton amely végeredményben a vidéki irodalmi társaságok lelki egységéhez és egyirányú tevékenységéhez fog vezetni. Most már majdnem minden bbbi egyesület is erre a célra tör s a legelső között áll a nagyvárad Szigligeti Társaság is. Az azonos célok és a két város magyar felkének közeli rokonsága meg is hozták a megértést és a lelki egybeforradást a Csokonai Kör és a Szigligeti Társaság között.

A Csokonai Kör előadói: Csobán Endre alelnök, Baja Mihály, Juhász Géza, Gulácsy Pál, Tóth Endre örökös tagok és Simon István énekművész szombaton este érkeztek Nagyváradra. Megérkezés után barátságos beszélgetésre ültek össze a Szigligeti Társaság tagjaival s a város közéletének vezetőivel. Megjelentek köztük között dr. Soós István polgármester és dr. Valló kultúratanácsnok is.

Az előadás vasárnap délelőtt 11 óra után kezdődött a rendkívül szép, tágas, praktikus berendezésű és kitűnő akusztikájú Református Kultúrház előadótermében és kb. déli 1 óráig tartott. Az ünnepi előt dr. Némethy Gyula prelátkanonok, a Szigligeti Társaság elnöke nyitotta meg magasszónyaszerű beszéddel. Meglepő a debreceniek: milyen tájékozott a 77 éves főpap Debrecen város kulturális viszonyairól és Csokonai életének részlebevévő adatairól. Ezt a Csokonai Kör alelnöke, amikor a hozzájárult intézett üdvözlő szavakat megköszönte, ki is fejezte.

Ezután a Csokonai Kör műsora került a sor. Csobán Endre és Juhász Géza Debrecen lelkét ismertették a várad közönség előtt. Elmondták, mivel járult hozzá Debrecen a magyarság szellemi és anyagi várának felépítéséhez. Beszéltek arról, hogy milyen a debreceni civis s mennyire egy a lelke az általános magyar lélekkel. A több mint felezerfőnyi közönség nagy tetszéssel fogadta a testvérváros szellemi arcképének bemutatását. Hasonló módon mutatták be Debrecen költői lelkét Baja Mihály, Gulácsy Pál és Tóth Endre saját verseikkel. Itt is tapsokkal honorálta Gulácsy Pál mély filozófiai megalapozású költeményeit, Baja Mihályt a két testvérváros lelki kapcsolatait aposztrófáló költészetét és Tóth Endre kemény, lírius líráját a közönség.

Majd Simon István mutatott be néhány debreceni vonatkozású népdalt, illetőleg műdalt. A debreceni énekes nagyszerűen, tömör hangja nagyszerűen érvényesült az előadótérben s a dalok meghódították a jelenlevők szívét-lelkét.

A debreceni társaság a délután folyamán vissza is indult Debrecenbe. Azokon a tárgyalásokon, amelyeket a Csokonai Kör kiküldöttéi a Szigligeti Társaság és a közélet vezetőivel több ízben tartottak, az a vélemény alakult ki, hogy Nagyvárad a folyó 1944. év április első felében adhatná vissza a látogatást Debrecennek a legalkalmasabb időben. A dátum végleges megállapítása a további részletes tárgyalásoktól függ.

A Csokonai Kör fontos nemzeti kulturális missziót teljesít, a többi irodalmi egyesülettel karöltve, amikor megismerteti más városokkal Debrecen ősi magyar szellemét és bemutatja a többi városok kultúráját városunk közönségénk.

„Nem akartunk lopni, csak a ruha minőségét vizsgálgattuk!”

Özv. Simayné Gáborné Csap-utca 88 szám alatti lakos a del előtti órákban átment a lakása közelében levő faraktárba és a lakás ajtaját nyitva hagyta. Mikor néhány perc múlva visszatért, megdöbbenve tapasztalta, hogy a lakásban vannak. Két cigány nő jartózkodott a szobában, egyikük egy ruha vizsgálatába volt elmerülve míg a másik a fogason levő kabátot igyekezett leakasztani.

Özv. Simayné a tettenért cigány nőkre rákiáltott, mire azok gyorsan leteittek a kezükben levő ruhákat és igyekeztek a lakástulajdonosát meggyőzni arról, hogy nem volt semmi rossz szándékuk, Simayné rendőrt hívatott, aki a két nőt előállította a központi ügyeletre. Kiderült, hogy egyikük Lakatos Eszter Nagyszalonta-utca 49. szám alatti lakos, a másik Lakatos Angela Tegez-utca 39. szám alatti lakos.

A kihallgatás során mindketten tagadták, hogy lopni akartak volna.

— Csak üvedsből bkerültünk a lakásba, kenyergem — mondták — aztán, hogy ott volt az a gyönyörűsége szip kelme, hát a minőségét vizsgálgattuk.

A két cigány nőt kihallgatásuk befejeztével átadták kir üvezészenek.

A cigány jósnő varázsszerért ment, de magával vitte a pénzt és ékszerét is

Berencsy Lászlóné Nagyvárad-utca 23. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen cigányasszony ellen, aki mint jósnő beállított hozzá és addig erőszakoskodott, míg Berencsiné megengedte, hogy jóslójon. A jósnő közben kicsit töie 55 pengőt, aztán egy aranyláncot mint mondtotta — csak néhány percre, mert ez szükséges a jósláshoz. A pénz és aranylánc segítségével hívogatta a szellemeket, de azok csak nem akartak megjelenni. Erre a cigányasszony kijelentette, hogy tudja már hol van a hiba, odahaza felejtette varázsszerét. Erte megy és jön néhány rövid időm belül. A pénzt és ékszerét letette az asztalra, aztán tovább beszélt és valahogy ügyesen újból magához kapartintotta, úgy hogy Berencsy Lászlóné csak távozása után vette észre, hogy magával vitte az 55 pengőt és aranyláncot is. Várt egy ideig, majd miután látta, hogy a jósnő nem tér vissza, feljelentést tett a rendőrségen. A detektívek megindították a nyomozást a szellemekkel cimboráló cigányjósnő kézrekerítésére.

Útmutató szeretőnek kapni a könyvolvasók

Az emberek nagy többsége tanácstalan, nem tudja, hogy mit olvasson, ami szórakoztató és egyúttal tanít, művel is. S főleg, mit tegyenek azok, akik több tudománytag, témakör iránt érdeklődnek, de kellő útmutatás, vezetés hiányában nem tudják a megfelelő könyvet kiválasztani.

Különösen fontos problémája ez a fiataloknak a középiskola padjaiból kikerült fiúknak és leányoknak. Az iskola éveken át megszabta a kötelező olvasmányokat. A vezetés, irányítás tehát hosszú időn keresztül megvolt. Érettségi, képesítő vagy más középiskolai befejező vizsga után azonban ez a felügyelet, tanácsadás megszűnik. És ott áll a 18—20 éves ifjú vagy lány tele tudásvágygal, önmagát magánúton képezni akarással és nincs aki megfogja a kezét és elvezesse a szükséges olvasnivalókhoz.

Hangoztatjuk, hogy milyen nagyon fontos az általános műveltség. A művelt ember minden problémához hozzá tud szólni, ahogy mondani szokás. Helyes volna ha illetékes helyről mozgalom indulna meg, hogy a könyvek nyújtotta általános műveltséget, a középiskolai tanulmányok részbeni kibővítését bárki megszerezhesse. A probléma megoldása nem lehetetlen. Nem szükséges hozzá más, mint hogy a hozzáértők minden tudományágból kikeressék azokat a könyveket, melyekből a legnépszerűbb formában, legjobb összefoglalásban és élvezetes, szórakoztató módon megtalálhassa a tanulmánygyógyó a vonatkozó tudomány lényegét, történetét, fejlődését, mai állását. Így a történelemből, földrajzból, a természeti ismeretekből, orvostudományból, stb. stb. A hangsúly-

nek természetesen a magyarságtudománnyal kapcsolatos dolgok kell lennie, de nem szabad kihazsni a külföld nagy példait, értékeit sem.

A könyvek jegyzéke aztán hozzáférhető lenne minden érdeklődő részére. A könyvek száma nem lenne túl sok. Körülbelül 100 könyv magában foglalná a legszükségesebbeket. Természetesen nem tankönyvekre gondolunk, hiszen sok regény, útleírás, verseskönyv is megtalálható volna köztük. A regényekből, költeményekből, előszelésekbl azonban ki kell választani azokat a leghíresebb magyar és külföldi darabokat, amelyeket mindenkinek ismereni kellene.

Aki aztán igazán szereti a jót és szépet, az magától értetődően nem fog megállni a 100 könyv elolvasásánál. Továbbkeres és kutat abban a körben, ami legjobban megfelel egyéniségének, amit legközelebb érez lelkéhez. A kijelölt könyveket azonban előnyben részesíti, mint a továbbhaladás legbiztosabb alapját.

Egy terv, egy gondolat. Reméljük, egyszer megvalósul. Hatalást és fejlődést jelentene.

200 kat. hold jöminőségű szántóföldet

Miskolctól 100 km. körzeten belül veszünk.

Ajánlatokat Gazdasági Hivatál Miskolc, Városhaza címre.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálatát január 15-én reggel 8-tól január hó 22-én reggel 8 óráig: **ARANYANGYAL**, Piac u. 50, telefon: 28-55 sz. — **REMÉNY-SÉG**, Csapó utca 22, tel. 14-21. **SZENTHÁROMSÁG**, Homokkert, Szabó Kálmán utca 14 sz. telefon: 17-09. — **SAS**, Hatvan utca 66, telefon: 39-19 szám.

Ha meghalok

Es nem látom majd a virágokat
Es nem látom az akácafesort,
Mely simogatós illatával
Beteg szívemre ráhajolt.
Es nem látom majd a hegyeket
A kiviruló réteket
Ahol álmodó életem
Elszálló évek romjaim
A valóságától messzire
Csak pillangókat kergettem,
Es elszállt tőlem dal, virág,
Körülfemholt melőidőim,
S halott szívemnek álmatl
Halkan őrzik az orgonák.

K. Mihelty Elvira.

— Boldog Margit szentlélekvatása alkalmából ma délután 9 órakor a Szent Anna-utcai főplébániatemplomban ünnepélyes nagymise lesz, amelyen dr. Bánáss László prépost-plebánus mond. Este fél 7 órakor Te Deum és ájtatosság, amelyen dr. Bánáss László prépost-plebánus mond szentbeszédet.

— Dr. Lengyel Imréné, a városi idegenforgalmi hivatal vezetőjének fel-sége életerős kislányt adott életet. Dr. Lengyel Imrét az örvendés családi esemény alkalmából sokan keresték fel jókívánataikkal.

— A Csapó-utcai egyházzrész vegyes bibliaköre ma délután 5 órakor tartja szokásos összejövetelét a Szappanos-utca 16. szám alatt levő gyülekezeti otthonban. Azok számára, akik bármilyen természetű elfoglaltság miatt ezen az összejövetelen nem vehetnek részt, 7—8-ig a Széchenyi utca 4. sz. alatt levő lelkesi hivatalban lesz külön bibliára.

— Az igazságügyminiszter pályázatot hirdet a debreceni kir. járásbírósnál egy XI. fiz. osztályba sorozott teletkivizelt állásra január 28-iki pályázati határidővel.

— Debreceni Orvosi Kamara új tagjai. A Debreceni Orvosi Kamara legutóbbi választmányi ülésén a tagok sorába felvették: dr. Kardos Gézát (Debrecen), dr. Karácsi Benő (Debrecen), dr. Földessy Zsigmondot (Debrecen), dr. Harecska Györgyöt (Debrecen), dr. Fűrök Bélát (Debrecen), dr. Mészáros Györgyöt (Debrecen), dr. Tasnádi Aladárt (Tiszacsécsény) és dr. Kertész Bertalant (Pogár). Áthelyezték a Kassai Orvosi Kamarához dr. Kovács Andort és ugyan- csak a jegyzés miatt törölték dr. Ambrus Matild orvost, aki Szegedre és dr. Cserfalvi Alfonz orvost, aki Pácsra távozott. Dr. Lukács Ferenc orvost Pátróházi Nádudvarra, dr. Balla Zoltán Tiszapüspökiről Tiszaföldvára lakhelyét változtatta.

— A kistéplomi egyházzrész központi bibliaköre ma, szerdán délután pontosan öt óráig kezdettel Révész-tér 2. szám alatti gyülekezeti termében összejövetelt tart, melyre régi és új tagokat szeretettel hív az egyházzrész vezetősége. Az egyházzrész január 29-én, szombat délután teastet rendez, melyre a jegyek már a mai bibliórán is átvehetők. A teastet kere ében a szóróanyaggyártás ügyéről lesz előadás és hozzá Erdélyről színes vetített képeket mutatunk be.

— Német hadifogságban meghalt Claude Nicholson angol ezredes.
— Lloyd George 81 éves. Mint a brit hírszolgálat jelen a Londonból, Lloyd George, a kiváló angol államférfi teljes eszenben ünnepezte meg 81. születésnapját.

A koporsóban szállított libaszír és libahús ügye a debreceni uzsorabíróság előtt

A múlt héten Kőcs Antal máramarosszigeti temetkezési vállalkozó és textilt kereskedő Debrecenbe jött koporsót vásárolni. A koporsókat egy kivételével feladta teherárúkénti szállításra, egy kisebb koporsót azonban kézipoggyászként akart feladni. Mikor lemérésre került a sor, gyanusnak találták a koporsócsomagot megvizsgálták és abban 15 kilogramm libaszírt és négy libát találtak.

Az ügyben a rendőrség lefolytatta a nyomozást, melynek során Kőcs Antal elmondta, hogy a libát és zsírt saját szükségletére akarta Máramarosszigetre elszállítani. Azt Kohn Herman Pásti utcai kereskedésében vette a hatóságilag megállapított árnál magasabban.

— Pétain államfő megbeszéléseket folytatott Chatouliával, a francia bíboros és érsek testület állandó képviselőjével.

— Az algéri katonai törvényszék halálra ítélte 14 olasz állampolgárt, akiket azzal vádoltak, hogy propagandát fejtettek ki Sziciliában a faszénusz érdekében.

— A vöröskereszt házibeteg-ápolási tanfolyam megtartása technikai okokból későbbi időpontra halasztódott. Jelentkezéseket állandóan felvesz a Vöröskereszt iroda naponta 10—1-ig Simonffy-utca 1. szám alatti.

— Eltűnt az árus a rábizott cipővel, Dalmady Gyuláné Vasvári Pál-utca 9. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen férfi ellen, akire míg rövid időre megbeszélést elintézte, rábizott egy pár cipőt, hogy adja el és számoljon el az árával. 20 perc múlva visszatért, de sem a férfit, sem a cipőt nem találta.

— Két villamoskarambol a fővárosban 23 sebesülttel. Hétfőn este a fővárosban a sűrű ködben az Üllői-úton összeszalad két villamos. Ugyancsak súlyos karambol történt Budán a Szent Imre-úton, ahol két 61-es villamos rohant egymásba. A két szerenés lenségnek 23 súlyosabb és könnyebb sebesült áldozata van.

— Több mint hét és fél ezer vagon tüzfűtja hiányzik még Budapest lakosságának. Budapest polgármestere átvitatban kérte a földművelésügyi minisztert, hogy a tüzfűfelhozatalat sürgősen fokozza.

— A nagy ködben a Dunába szállított egy teherautó. Hétfőn este sűrű köd ereszkedett a fővárosra s ennek következtében több baleset történt. Hétfőn este hat órakor Liski Jenő mérnök autója, melyben hárman ültek, eltévesztette az utat és az Erzsébet-hídról ha almas szalóval a Dunába repült. A soffőr nem vészette el lélekjelenlétét és estében kinyitotta a kocsi ajtaját, úgyhogy mind hárman a vízbe buktak. A kocsi veze öje két társával együtt csak kisebb zúzódásokat szenvedett és saját lábukon mentek ki a partra.

A szerenéses kimenetelű bal-színhelyére csakhamar kivonultak a tüzoltók, akik a vízbeesett autót háromórán munka után csőrlőkocsival ki mellték a partra. — Az elbűbihez hasonló baleset történt a Ferenc József-rakparton, ahol Schwarcz József szürketaxisoffőr a késői esti órákban a sűrű köd miatt nem vett észre egy kanyarodót és a Dunának vezet a kocsiját. Szerenésére éppen ott tartózkodott egy uszályhajó és az autó nem esett a vízbe, hanem befutott a hajó gyomrába. A soffőr csak kisebb sérüléseket szenvedett.

* Jégpálya (Csapó 61) nyitva! Naponta kezelt elsőrendű jég, tréner-k, tánczene, büffé.

* Jutalomba részesül, aki ehhez juttat, három 5 éves aluli gyermekem részére. Péterfia 11. I. em.

A koporsóban szállított libahús és zsír es az ezzel kapcsolatos árdragítás ügyében a debreceni uzsorabíróság most tartott tárgyalást Kőcs Antallal szemben, aki beigazolta, hogy saját használatra vette az árut és nem akart azzal kereskedni, az ügyész vádat ejtett és úgy mint engedély nélküli szállítás egyszerű kihágással minősült. Kohn Herman kereskedő árdragítással vádolva került Pogány törvényszéki bíró elé. Az első tárgyalás félbeszakadt az előrehadott korú vádlott rosszullete miatt, míg a tegnapi tárgyaláson árdragítás vétsége miatt az uzsorabíróság háromnapos elzárásra ítélte Kohn Hermant, az ítélet nem jogerős.

— Kivégezték Szegeden Gargács István 47 éves szentesi lakost, aki az elsőtűti és ideje alatt betéréses lopást követett el Szentesen.

— Ismét garázdálkodnak az ablakbetörők. Az utóbbi időben itas társaság a külsőségen északrai órákban több helyen betört az ablakokat, Kaszás József kőműves, Olajtű 41 szám alatti lakos tett legutóbb feljelentést a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik lakása négy ablakát bevették.

— Columbia aláírta a szövetségi nemzetek egységokmányát. Columbia a 34-ik állam, mely csatlakozott ehhez a szerződéshez.

— A Németországban tartózkodó török diákok nem hagyják el Németországot — jelenti Ankarából a Német Távirati Iroda.

— Péter jugoszláv király hétfőn elutazott Kairóba, hogy néhány napon keresztül tanulmányozza az Egyiptomban állomásozó brit katonai egységek gyakorlatait.

— A csikmgyei tanfelügyelő megiltotta a tanítónőkné a dohányszárm. Csik vármegye tanfelügyelője a maga hatáskörében szigorú rendelkezést felhívta a hatáskörébe eső tanítónőket, hogy szorosan tartják a cigarettázásról. A rendelet indokai megállapítják, hogy a cigarettázó tanítónő rossz példát mutat. Hangsúlyozza a tanfelügyelő, hogy a cigarettázás ügyében kiadott rendelet végrehajtását a legszigorúbban ellenőrizni.

— Montenegro eddigi vesztesége: 20.000 ház és 50.000 halott. A belgrádi „Novo Vreme” tudósítást közöl a montenegrói állapotról és megállapítja, hogy a veszteség 1941 tavasz óta Montenegróban mintegy 20.000 elpusztított házra és 50.000 főnyi meggyilkolt emberre tehető.

— A vita vége: elvágta a felesége nyakát. Ifjabb Széll Elek 30 éves martonosi földműves összeszalokozott a tőle különváltan élő feleségével. A vita hevében a férj egy késsel elvágta az asszony nyakát. Széllné azonnal meghalt. A gyilkos férjét a csndőrség letartóztatta.

— Összeverték a talált keztyű miatt. Habzuga Béla bejárónő János utca 44. szám alatti lakos a Honvéd-utca 9. szám előtt talált egy pár fekete női kötött keztyűt. Felvette, hogy beadja a rendőrségen, mint talált tárgyat. Egy asszony azonban odament hozzá, erősködött, hogy a keztyűt ő vesztette el és adja neki vissza. Habzuga megkijelentette, hogy ez nem áll jogában, ha sajátja menjen majd be a rendőrségre és ott kellő igazolás után átveheti. Az asszony azonban elvakodva elkísérte a Habzuga német munkahelyére is és mikor látta, hogy nem adja oda keztyűt, rátámadt és agyba-főbe verte. A házbeliek alig tudták kiszabadítani a becsületes megtalálót a feldühödött asszony kezéből. A rendőrség a támadó asszony kézrekerítésére megindította az eljárását.

Gyász rovat

Varga Lajosné Kun Zsuzsanna 77 éves korában elhunyt. Temetése pénteken 1/4 órakor lesz a díszravatalozó teremből. Lakás: Árpád tér 9. Gebauer rendezi.

Novinai lovag Bzowski Erázmus nyug. MÁV felügyelő 68-ik évében elhunyt. Temetése esü őrökön délután 2 órakor lesz a köztmető díszravatalozójából. Lakás: Jókai-utca 46. Temetését Bartha vállalata végzi.

Nábrádi Juliánna 45. évében elhunyt. Temetése esü őrökön délután 3 órakor lesz a köztmető III. ravatalozójából. Lakás: Csapó-utca 28. Temetését Bartha vállalata végzi.

Kócsák János szabósegéd 25. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a hármast ravatalozóból. Bartha vállalata végzi.

Mátyássy Lajos MÁV felügyelő temetése szerdán délután 1/4 órakor lesz a köztmető díszravatalozó terméből római kat. szertartás szerint. Lakás: MÁV kolónia XXIV. Dankó temetkezés.

Özv. Asztalos Jánosné Fodor Katalin temetése szerdán délután 3 órakor lesz a köztmető II. A ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Pósa Gábor temetése szerdán délután 2 órakor lesz a köztmető IV. ravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Anyakönyvi hírek

Születések: Szentesi Ferenc gyár munkás, Bethlen-u. 19, leány Róza. Nemes László napsz., Balaton-u. 50, leány Margit. Radványi Gyula árm. társ. nyilvt., Tiszaroff, fiú Pál. Tóth János gyár munkás. Tegzes-u. 32, fiú János. Tóth Lajos MÁV gy. munkás, Dömsödi-u. 20, fiú Lajos. Kerékgyártó Mihály MÁV fűtő, György-u. 23, leány Katalin. Nagy Sándor gazdasági cseléd, Nagycsere 29, leány Mária, Szabó Ernő cipészsegéd, Létai-út 66, fiú Ernő. Hajdú Illés napsz., Gyulai-u. 5, leány Mihály. Grósz Naftalin rabbi, Hatvan-u. 14, fiú József. néhai Nagy István, Kert-u. 8, fiú István. Czovk Lajos utas-seprő, Hajnai-u. 2, fiú Balázs. Nagy Imre cipészsegéd, Vágóhid-utca 1, fiú József. Kiss István napsz., Bellelegő 131, leány Eszter. Víznyai Lajos napsz., Töhötöm-u. 25, leány Anna. Csöcsits Lajos vendéglős, Ferenc József-út 28, fiú György. Nagy Pál MÁV s. tiszt, Biharószeg, fiú Csaba. Hatvani János MÁV tiszt, Hajdúhadház, fiú János. Varjassy Miklós kovács és kerékgyártómester, Veres-u. 15, fiú Csaba. Veres Péter MÁV kocsi-rendező, Kanáls-u. 7, leány Mária, Csikos Lajos béliapáros, Hajdúszoboszló, leány Irén. Molecs István postaaltsz., Nyil-u. 90, leány Éva. Dr. Lengyel Imre városi idegenforgalmi hiv. igazgató, Nyoma-ó-utca 10, fiú Zsolt. Nagy Ferenc kishirtokos, Timár-u. 19, fiú Ferenc. Rácz Sándor napsz., Nagyszalonta-u. 3, fiú Lajos.

Eljegyzések: Majercsik József fm.—Nagy Eszter, Gazdasági Aka. demia. Tolvaj István hentes és mészáros, Bellelegő 54.—Madai Ka alin, Ebes 31.

Házasságok: Kohn Pál sütősegéd, Homok-u. 3—Harskovics Lenke, Máramarossziget. Bogdán György ny. MÁV ü. altsz., Kigyó-utca 34.—Turgán Flóra, Szaniszló Szőke József m. tiszt., Széchenyi-utca 32.—Szántó Margi, Bocskaikert 1. Tomory György földhirtokos, belklinika—Sznyida Zsuzsanna, Geszteréd. Labonez István kereskedősegéd, György-u. 30—Varga Ilona, Béke-u. 8. Egresy Géza Ágost ny. vezérőrnagy, 3-as

honvéd gy. ezred-utca 26—Tar Erzsébet, Nagyváradi-u. 6. Bánvai Lajos vendéglős, Viskodvó Mihály-u. ca 67—Antal Julia, Mester-u. 34. Harsányi Bendegúz fuvaros, Létai-út 74—Kavicsánszky Rozália, Emerich-u. 8. Hernády Ferenc főhadnagy, Gyimesközéplak—Sopronfalvy Janka, Arany János-u. 2. Egri József csizmadiamester—Szabó Piroska, László-u. 6. Szikszay Sándor ht. szv. őrmester, Maros-hevíz—Kerkes Elza, Székelykaskád. Csordás Péter ny. rendőr-törzsőrmester—Huli Lidia, Szondi-utca 17. Fejes József gazdálkodó Nagycsere 3—Nagy Margit, ugyan-ott 19.

Halálozások: özv. Szilágyi Istvánné ref. 69 éves, Kunhalom utca 24. Hári Imre ref. 36 éves, Nagyszepes 64. özv. Földi Józsefné ref. 88 éves, Maróthy György utca 26. Scharf Hermann izr. 11 éves. József kir herceg utca 17. Györfi Ilona ref. 22 éves, Tiszavid Méhesi Irén ref. 21 éves, Berkebszőrmény, G. Nagy Katalin ref. 5 hónapos, Honvéd utca 24. Boda Juliánna rk. 23 éves, Böszörményi út 76. Tasnádi István rk. 68 éves, Rákóczi-utca 25. Dr. Horváth István ref. 35 éves, Zilah, Tomory György földhirtokos Geszteréd. ref. 31 éves, Özv. Balogh Jánosné gk. 68 éves, Csillag utca 24. Juhos Károly ref. 60 éves, Kálvin-tér 6. özv. Fábry Edéné ág ev. Bekecs utca 4. 84 éves. Pósa Gábor ref. 63 éves H. Böszörmény, Pócsi Sándor ref. 36 éves, Miklós utca 47. Losonczy Arthur izr. 55 éves, Széchenyi u. 16 sz. Bodor Sándor ref. 29 éves, Józsa, özv. Asztalos Jánosné rk. 85 éves, Petőfi-tér 5. Kardos Imre ref. 74 éves Olajtű 1. Mátyás Lajos rk. 57 éves, MÁV Kolónia 24 épület, Nagy Sándor rk. 7 napos, Özd. Kócsák Jánosné rk. 25 éves, Sarok utca 14. Nábrádi Juliánna ref. 46 éves, Csapó-utca 28 özv. Petrik Józsefné rk. 72 éves, Timár utca 9. Ménes Ma git ref. 40 éves, Rothermere utca 63.

9000 pengő értékű lepedőt loptak el két hónap alatt egy debreceni vegytisztító üzemből

Hrabeczy Zoltán vegytisztító üzem tulajdonosa, Széchenyi-u. 70. szám alatti lakos, feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki két hónap leforgása alatt 180 darab lepedőt lopott el. A kár 8—9000 pengőre tehető.

A rendőrség megindította az ügyben a nyomozást és a detektíveknek sikerült a helyszíni szemle során több olyan nyomot találni, melyek alapján a tettes mielőbbi kézrekerítése várható.

— A pápa kihallgatáson fogadta a máltai lovagrend nagymesterét. Chigi Albani herceget, utána pedig a rend küldöttségét.

— Tilos a dzsesz a fasiszta Olaszországban. A fasiszta kormány kultuszminisztere megtiltotta az olasz hangverseny- és rádiózenekaroknak, hogy dzsesz és néger zenét adjanak elő. A rendőrség ellenőrzésével a rendőrséget bízták meg.

— A kárposok, kelmetestők és paszományosok szakosztálya folyó évi január 19-én 7 órakor tisztújító szakosztályi ülést tart, melyre pontos megjelenést kér az elnökség.

— Ittas állapotban rőtörte az ajtót Takács Sándorné hajdúhadházi asszonyra Brátyás József 28 éves hajdúhadházi lakos. Magánlakásértés miatt eljárás indul ellene.

— 1400 pár harisnyát koboztak el Dezsőfi Istvánné kecskeméti rövidárkereskedő 61, aki egy vevőtől megtagadta a kiszolgáltatást. A vevő ugyanis feljelentette a kereskedőt s a tábla másodfokon elrendel e Dezsőfi Istvánné üzletében található 1400 pár harisnya elkobzását.

— A svéd kereskedelmi hajózás eddigi háborús vesztesége 888.000 tonna a háború kezdete óta. Ez azonban 1176 a veszteség.

A búzaköcsön nem áldozat,

hanem jó üzlet!

Marosvásárhelyről érkezett feljelentés egy debreceni cipőüzem ellen

A debreceni kir. ügyészséghez feljelentés érkezett, melyet Benkő József marosvásárhelyi cipész és dr. Szász Károly v. városi II. o. aljegyző, a marosvásárhelyi közellátási ügyosztály vezetője tettek Wiener Gyula, Hatvan u. 70 szám alatti cipőüzem tulajdonosa ellen.

A feljelentés szerint Wiener 10 pár női cipőt és bakancsot szállított volna Benkő részére aki úgy találta, hogy az nem megfelelő anyagból készült. Megvizsgáltatta Dobos Károly marosvásárhelyi szakértővel és állítólag megállapítást nyert, hogy a női cipők nem megfelelő bőrből, hanem gyenge, festett anyagból készültek és a bakancsok is olyan

gyenge fonállal vannak varrva, hogy könnyen szakad, alja pedig a marosvásárhelyi szakértők szerint egyszerű, silány anyag. A cipőből és bakancsból Benkő József letétbe helyezte a marosvásárhelyi közellátási hivatalban egy-egy párat.

Mivel a szerződés kikötése szerint peres ügyben a debreceni törvényszék illetékes, az ügy iratait a marosvásárhelyi ügyészség áttette a debreceni kir. ügyészséghez. A feljelentés alapján megindul a vizsgálat, hogy valóban a megengedettnél gyengébb minőségű anyagból készültek-e a Debrecenből Marosvásárhelyre küldött cipők s bakancsok és nem forog-e fenn ádrágítás?

Január 31-ig lehet kérni az adóalap újból való megállapítását

Figyelmezteti a m. kir. pénzügyigazgatóság az adózók közönségét, hogy azok az adózók, akiknek a múltévi általános kereseti adó alapja a 10.000 pengőt el nem érte, úgyszintén azok, akiknek a jövedelemadó alapja a 10.000 pengőt, a vagyonadó alapja pedig a 20.000 pengőt el nem érte és a múlt évre megállapított általános kereseti adót, illetőleg a jövedelem és vagyonadó jövedelmét soknak tartja és 1944 január hó 31-ig adóalapjuk újból való megállapítását kérték, bevallásukat 1944 január hó 31-ig kell benyújtani.

Amennyiben a m. kir. adóhivataltól ilyenirányú figyelmeztetést kaptak, a figyelmeztetés kézhezvételétől számított nyolc napon belül kérhetik szabályszerű adóbevallás benyújtása mellett a f. évi általános kereseti adójuknak, illetőleg a jövedelem és vagyonadójuknak új kivetés útján való megállapítását.

azoknál az adózóknál pedig, akiknél az egyébként változatlanul fenntartandó jövedelemadóalap 6001-10.000 pengőben, illetőleg a vagyonadó alap 150.000-

KÖZGAZDASÁG

A Tiszántúlon csökkentik a marhaszolgáltatási kötelezettséget

A gazdákat rendkívül érzékenyen sújtotta a marhaszolgáltatási kötelezettség. Nagyon sokan komoly összegekre menő ráfizetéssel kénytelenek voltak a szolgáltatás céljára marhákat vásárolni, hogy kötelezettségüknek eleget tehesse és tenyészállataikat a jövő számára megmentse.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara akciót indított a helyzet javítása érdekében és ennek következményeképpen a földművelésügyi miniszter és a mezőgazdasági kamarák bevonásával érkezelatot

DEBRECZEN 7. OLDAL 1914 I. 19.

200.000 pengőben volt megállapítva, a megállapítható jövedelemadó alap a 10.000 pengőt és vagyonadó alap a 200.000 pengőt meghaladja, legkésőbb március hó végéig szabályszerű adóbevallás adására felszólítani és ennek alapján adóalapjukat újból megállapítani.

Az adóalap újabb megállapításának a kérelmezése, vagy annak elrendelése esetén az adókiivetés — tekintet nélkül arra, hogy az újabb megállapítás mely célból történik — az adóbevallási és egyéb rendelkezésre álló adatok alapján fog történni és így nincs kizárva annak a lehetősége, hogy az adóalapok a leszállítás céljából kért újabb megállapítás során leszállíttassanak.

vább nem terjedhet. A méntesekben az állatok száma 200, taikákban legfeljebb 500 lehet.

Ime, a visszajáró mult, amely még ma sem „avult el”, mert hiszen a Hortobágy utajdonjoga, a jobb rendszer, jobb kihasználás még ma is csak a jövő zenéje.

A tejkereskedők kijelölése még nem történt meg

A Debrecenben bevezetésre kerülő új tejkiszolgálási rendszer során szó lesz arról is, hogy kijelölik a tejárusításra jogosító kereskedőket.

Ezzel kapcsolatban a közellátási ügyosztály azt közli, hogy a tejkereskedők kijelölése ügyében s miniféle vonatkozásban még semmi elhatározás nem történt.

Illetékes hely figyelemztetése a gazdákhöz: biztosítsák a jégvermek megtöltését. Illetékes helyről felhívják a gazdákat, hogy saját érdekében is haladéktalanul kezdjenek hozzá a jégvermek megtöltéséhez. Annál is inkább, mivel a multban gyakran megtörtént, hogy a késlekedő gazdák jég nélkül maradtak. Különösen a tejtermelők részére fontos a jég biztosítása, mert a nyári hónapokban a tej szállítása jég nélkül nem lehetséges.

SPORT

Megfiatalított csapattal indul a DVSC a tavaszi bajnokság küzdelmeibe

A DVSC, mint megtört, egyelőre befejezte erősítéseit. Lukács, Anocska, Dobos és Kádas megszerzésével lezárult az igazolások sora, legfeljebb még, ha a Bogár-ügy január 20-ig úgy fordulna, hogy a nyiregyházi vezetőség ajánlatot tenne a DVSC-nek, lehetne szó még a nyiregyházi szélsőjátékos megszerzéséről.

edző vezetése és azon megjelennek már az új szerzemények is. A régi játékosok is ott voltak, kivéve az eltávozott Mester Istvánt, aki a veszprémi Z. Danuviahöz ment játékosnak és edzőnek. Az edzést a szabadban tartotta a DVSC s már az első edzésen is jól, biztatóan mozgott a csapat. Könnyű futás, labdakezelés, fejelés és rövid ketkapus játék szerepelt műsorán. Az edzés végén minden játékost alaposan meggyúrtak s utána fürdőt vett a csapat. Az újak közül ott volt már a többek között Kádas és Anocska is.

A kosárlabda villámturna a bíráló tükrében

A DVSC Sportsarnokában vasárnap már kora reggeltől kezdve döngött a palánk a férfi és női kosárlabdázók hatalmas dobásaitól, egy-egy szépen becsavart, kosárba hulló dobás után pedig újra és újra felharsant a feltűnő nagyszámú megjelenő közönség tapsvihara.

A nagyszerű kosárlabda villámturna teljes sikerrel zárult. Azok, akik kint voltak és látták a magyar válogatott A. és B. csapat összecsapását, látták az izgalmas küzdelmet úgy a férfiaknál, mint a hölgykosárlabdázóknál teljes meglepétséggel távoztak.

A DVSC erősítési programjának középpontjában a csapat megfiatalítása állt. Eddig is jó részt fiatal játékosokból állt a debreceni vasutas csapat, most azonban Mester kiválásával és négy 20-23 év között levő új játékos megszerzésével csupa fiatal tehetségből áll az együttes és ezektől Mór édző keze alatt erőteljes fejlődés várható.

Lukács keménykötésű, nagy lövésekkel nem fukarkodó, küzdőképes játékos. A Z. Danuviahöz került Debrecenbe, jó alakú, erőteljes, gyors labdarúgó. Debrecen próbajátéka alkalmával nagyon tetszett a szakértőknek.

Dobos, az Aknaszlatina BTE balszélsője. A debreceni játékvezetők és Markos Imre szerint, akinek kezelettel fejlődött ki, a legnagyobb csatárgérek egyike. Gyors, jól kezeli a labdát, kifogástalanul ad be.

Anocska neve nem ismeretlen Debrecenben. Az Ózdi MOVE támadócsapatának két pompás játékos volt: Tóth és Anocska, akit elsősorban gólképessége dicséret. Fiatal játékos, kitűnően kezeli a labdát a közelharctól sem irtózik. Komoly nyeresége lesz a DVSC tavaszi csapatának.

Kádas a Felten SC-ből került az SK Rusjál vivott „igazolási közelharct” után Debrecenbe. — Hogy jó játékos, azt bizonyítja az is, hogy Berecz mindenképpen meg akarta szerezni a Rusjnak. Kántor Ferenc pedig a DVSC-nek Kettőjük küzdelméből Kántor került ki győztesen és Kádas Debrecenben rúgja a labdát a tavaszi idényben. Gólrörög, vérbeli csatárgérek, sokszoros ifjúsági válogatott.

Ezek a DVSC erősítései. A debreceni közönség az erősítési tervek során mindig Nagy II-t emlegette, akit névtelenül hozott Debrecenbe Mór édző és aki egyik legnagyobb tehetsége az új labdarúgó gárdának. Hozzá hasonló tehetségek kibányászása a fontos. Ha a most igazolt négy játékos közül csak kettő beválik úgy, mint Nagy II., a DVSC már nem végezhet a nyolcadik helynél rosszabbul a bajnokságban.

Éled az amatőr labdarúgás is. Január végén az amatőr bajnokságban küzdő egyesületek is megkezdik előkészületeiket a tavaszi bajnokságra, melyre a következő bajnoki seregszámokban indulnak a csapatok:

1. Debreceni HSE	11 67: 8 22
2. DMTE	11 40:13 20
3. Mátészalka LE	11 30:11 14
4. MOVE Szab.	11 33:16 14
5. B. Turul	11 19:18 12
6. Karcagi LE	11 45:31 10
7. DEAC	11 15:15 10
8. D. MOVE	11 15:19 9
9. NyVSC II.	11 10:33 9
10. D. VIII-gyár II.	11 10:31 8
11. P. MÁV II.	11 14:81 4
12. H.-bázisrm. ISE	11 14:48 —

Gedeon, a DVSC kiváló birkózója pénteken vesz részt Budapesten kihívásos birkózversenyen. A DVSC tegnap délután tartotta első edzését. Az edzést Mór

Jól szerepeltek a debreceniek ezúttal is, bizonyítva azt a tényt, hogy városunk kosárlabdásportja fejlődésben és emelkedésben van. Lelkes és arravaló sportemberek kezében van a kosárlabdásport irányítása s a fáradságos sokszor kemény munkát igénylő munka sikere nem maradt el, mert a DVSC férfi és a DEAC női csapata az előkelő második helyezést érte el s az egyetemista férfikosarozók pedig javuló játékok mutattva szerepeltek a villámturnán.

A DVSC férfi csapatától egyenes teljesítményt láttunk. Különösen kivált dr. Kapros László, aki ma jelenleg legjobb kosárlabdázó. A védelemben a Szöllőssy dr. Arday pár keménynek és megbízhatónak bizonyult. Kohonitz, Pálkás dr. és Varga tudásuk legjavával hasznos tagjai voltak az együttesnek.

A DEAC hölgykosarozói az első mérkőzésen kiválóan, míg a második mérkőzésen már hátrányban játszottak. Egyénileg Wágner Éva volt a csapat legeredményesebb tagja hibájával rohadt fel, hogy nem küzd eleget. Barabás Magda keveset volt foglalkoztatva, pedig nagy küzdő szelleme és lelkesedése pótolhatatlan érték. Afonyi Éva a csatársor lendítő kereké volt. Kiss Magda ezúttal is tudása magaslatán állott. Kiss Éva, Zeley Margit és Kováts Anikó jó játékot nyújtottak.

A DEAC férfi együtteséből Berta, Fuszok, Kiss Lajos teljesítménye emelhető ki. A többiek Nyitrai, Erhardt, és Nagy Sándor lelkesen játszottak.

A rendezés mintaszerű, zökkenőmentes volt. Ebben oroszlánrészre van Balogh Ferencnek a vasutasok lelkes szakosztályvezetőinek, aki fáradságot nem kímélve dolgozott a megérdemelt siker érdekében. Dr. Kapros Lászlónak szintén nagy érdeme van a rendezésben s ő ezúttal is bizonyította, hogy rendezésre is kiválóan alkalmas.

Megszűnt a kiváltság a Hortobágy használatára — most harminc éve

A Hortobágy-pusztát évtizedes problémája nemcsak a debreceni gazdáknak és magának a városnak, hanem a tiszántúli állattenyésztésnek is. A nagy magyar puszták történelme véres harcok színhelyére vis, amikor faluk pusztulnak ki és szűntek meg, tisztán emlékek maradványai fele az utókor számára. Magának a hortobágyi legelőnek is évtizedekre visszanyúló történelme van és ebben kiemelkedő pont a harminc évvel ezelőtti esemény, amikor a Hortobágy addigi kiváltsága megszűnt. Erdős felújítást az akkori eseményeket, melyekről abban az időben ezeket írták:

emelése és a legelői viszonyok javítása érdekében.

Az értekezleten Debrecen városát Medgyaszay Miklós tanácsnok, dr. Boldizsár Kálmán tb. tanácsnok, mezőrendőrkapitány, Nagy Sándor máti bizos, Zöld József jegyző, a földművelésügyi miniszter a föfelügyelőn kívül Surogth Jenő felügyelő, Reitz János kir. föfelügyelő, a Gazdasági Egyesületet Rickl Antal elnök, a gazdasági közönsége, Polgári József képviselte.

Hosszas vita után megállapodtak abban, hogy az állattállomány minőségének javítása érdekében a Hortobágyon csak magyar fajta, egyéb legelőknél pedig csak piros-tarka tenyészállatokat szabad tartani.

A legelőtési jogot a régi kiváltságos rendszer helyett úgy állapították meg, hogy minden Debrecenben lakó adófizető polgár minden megszorítás nélkül kihajthat négy darab nagy állatot, vagy ennek megfelelő kisebb állatot.

A Debrecenben lakó és adó fizető polgárok minden hold földbirtokuk után 1, de legfeljebb 150 számos marhát, vagy annak megfelelő kisebb jószágot hajthatnak ki. Tehát a jövőben minden adófizető debreceni polgár legelőt a Hortobágyon.

Fontos rendelkezés még, hogy a legelőtési díjat a tanács állapítja meg s hogy a díj fele állattenyésztési és legelőtési célokra fordítandó. A legelőtési időt is ezután a tanács állapítja meg, tehát megszűnik az az állapot, hogy az állatok korai kibocsátásával összetörjék és tönkretegyék egész évre a legelőt.

A kisebb állatok legelőtési ideje április 1-ől október 30-ig, esetleg a tél beálltaig terjedhet a lovak és szarvasmarhák kibocsátása április 20-ika előtt n m kezdődhet és október 28-ikánál to

Debrecen városa ma még elsősorban állattenyésztő hely s mégis azt a szomorú tapasztalatot kellett leszárnia a városi közgyűlésnek, hogy sem az állattállomány minőségét, sem mennyiségét tekintve Debrecen állattenyésztése nincs azon a fokon, amelyen az óriási legelők mellett lennie kellene. Mindezek mellett még azt is tapasztalni kellett a közgyűlésnek a költségvetések és zárószámadások tárgyalásánál, hogy a 42.000 holdnyi legelő alig hoz holdanként egy koronánál több hasznót. Illetékes helyen ennek okát abban látják, hogy az állattenyésztés és a legelőtési rendszer is igen elavult és ezenkívül a legelőket csak kiváltságosok, azok, akiknek ház után való földjük volt, használhatták.

A földművelésügyi miniszternek a Hortobágy hasznosításával kapcsolatban tudomására jutottak ezek az állapotok és felhívta a várost, hogy modernebb intézkedésekkel segítsen a hajókán. Elküldte tehát Kluge Ferenc m. kir. gazdasági föfelügyelőt, akinek közreműködésével megállapította az érdekelte szakörök képviselőiből álló bizottság az új, modern intézkedéseket az állattenyésztés

Hangsúlyozni kívánja a m. kir. pénzügyigazgatóság, hogy azon adózók, akik adójuknak újból megállapítását nem tartós, hanem csak átmeneti körülmények alapján kérik, azoknak adóalapja a következő évre változtatlanul fenntarthatók nem lesznek.

Azoknál a földhasznosítókknál, akiknek bérlete általában 20 holdat meg nem halad, a bérlet terjedelmében bekövetkezett minden változás hivatalból veendő figyelembe. Ez esetben sem az adózóknak, sem a m. kir. adóhivatalnak nem kell felmondással élni. Erre a körülményre a községi (városi) közegek a földhasznosítók figyelmét külön is hívják fel azzal, hogy a bérlet terjedelmében beállott változást mindenki folyó évi február végéig a községi előjáráságnál (városi adóhivatalnál) jelentse be.

A folyó évi általános kereseti adó és jövedelemadó alap azoknál a földbirtokosoknál és földhasznosítókknál, akik a múlt éven elemi kárt szenvedtek — amennyiben a földbirtok, illetőleg a földhasznosítók terjedelme a 100 kat. holdat nem haladja túl és az elemi kár címén a földadó leiratott, a folyó évre hivatalból fog az elemi kár terjedelméhez képest leszállíttatni. Ezeknek az adózóknak tehát emiatt adóalapjuknak újabb megállapítását nem kell kérniük. Másrészt azonban az általános kereseti adó azoknál az adózóknál, akiknek az adóalapja a múlt éven elemi kár folytán leszállíttatott, a folyó éven hivatalból ugyanannyival fog emeltetni, mint amennyivel a múlt éven az elemi kár címén apasztották.

A pénzügyi hatóságoknak jogukban áll azokat az adózókat, akiknek a múltévi általános kereseti adó alapja a 10.000 pengőt, illetőleg jövedelemadóalapja a 10.000 pengőt és a vagyonadó alapja a 200.000 pengőt el nem érte s így adójuk változatlanul fenntartandó lenne, abban az esetben, ha a rendelkezésükre álló adatok szerint megállapítható jövedelem-, illetőleg vagyonadót azoknál az adózóknál, akiknél az egyébként változatlanul fenntartandó jövedelemadó alap a 6000 pengőt, illetőleg a vagyonadó alap a 150.000 pengőt meg nem haladja, az előző évi adójuknak 20 százalékat eléri.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGANNYOMOZÓ (54)

JÁNOSSY magánnyomozó bizalmasan nyomoz és megfigyel. Virág utca 21. telefon: 23-78 sz. 54-799 2. 9.

GÁLOCSY a legrégebbi magánnyomozó megfigyelés, nyomozásai díszkrétek, eredményesek. Zöldfa utca 3 szám. telefon: 28-72

54-72 3. 4.

KOSZTOLANCSY magánnyomozó bizalmasan megfigyel, nyomoz. Lorántffy utca 19. 54-408

LEVELEZÉS (51)

LEVELEZNE és ismeretséget kötne négy jó megjelenésű, érettségizett, komoly gondolkodású vidám fickó, teljesen független, csinos, modern felfogású úrilánnyal. Házasság lehetséges. Fényképes választ körülmények megjelölésével Debrecen I. postafiók 40-re várnak. 51-1987

MAGÁNOS 24 éves nő megismerkedne házasság céljából 30-35 év körüli férfival. Választ: „Gyöngyvirág” jellegére a kiadóba. 51-1958

ALKALMAZÁSI NYER FÉRFI VEGYES

TÖLTŐ fiú és minden férfi, szikvizizembe felvétetik. Homok utca 140 szám. 2-70

MUNKÁSOKAT jó kereseti lehetőséggel felvesz a Debreceni Műkönyvár, Fürdő utca 2. 2-1836

ALKALMAZÁSI NYER FÉRFI VEGYES

TÖLTŐ fiú és minden férfi, szikvizizembe felvétetik. Homok utca 140 szám. 2-70

MUNKÁSOKAT jó kereseti lehetőséggel felvesz a Debreceni Műkönyvár, Fürdő utca 2. 2-1836

Ujság kézbesítőket (férfiakat, nőket) azonnal felvesz a kiadóhivatal. Jó fizetés, nyugdíj.

HAZMESTERI ALLÁS FÉRFI (29)

HAZMESTERPÁR felvétetik. Csapó utca 86. 29-1990

KERESKEDELMI FÉRFI (48)

FÜSZERESSEGEDET vagy gyakorlatot kiszolgáló, jó fizetéssel felveszek. Monoky, Piac u. 30. sz. 48-1993

IPARI FÉRFI (33)

ASZTALOSSEGEDET önállóan dolgozó és poltúrozónót felvesz Vasvári Széchenyi utca 8. 33-1935

TANULÓ FIÚ (64)

SZIJGYÁRTÓ tanuló-nak jó családból való fiút fizetéssel felveszek. Hatvan 71. 64-1630

KIFUTÓ FIÚ (49)

KIFUTÓ fiút felvesz a Török festéküzlet. Cegléd utca 20. 49-84

ALKALMAZÁSI NYER NO VEGYES (4)

ÜGYES leányt papírdobozgyártáshoz felveszek. Hatvan utca 13. 4-1184

KERESEK megbízható aszonyt, ki mosást, takarítást vállal. Zsurzsa, Árnád-tér 39. 4-1965

KISZOLGÁLOLEÁNY azonnali belépésre felvétetik. Alkoholmentes falatozó. Nyugati utca 26. 4-97

IRODAI NŐ (34)

KERESKEDELMI érettségivel és pár évi irodai gyakorlattal bírónői, vagy férfi tisztviselő felvétetik, egy hadiüzemben írásbeli ajánlatok „Hadiüzem” jellegére a kiadóba kéretnek. 34-1949

IPARI NŐ (35)

ÜGYES női szabósegéd és varrónők angol munkára felvétetnek. Oláh, Arany János utca 2 sz. 35-1905

NŐFODRÁSZ jómunkás felvétetik. Cím a kiadóban. 35-1179

EGY tüdőző és egy ragasztó felvétetik Homok utca 106. 35-93

ÖNÁLLÓAN dolgozó fodrásziskaszonnyal azonnali felveszek. Baltazár Dezső 14. 35-90

KIFUTÓ LEÁNY (47)

KIFUTÓLEÁNYT, vagy fiút azonnal felvesz Bőrcéki műterem, Piac utca 38. 47-2000

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT MINDENES (30)

SZERÉNYIGÉNYŰ bentlakó, vagy bejáró minden felvétetik. Pacsirta utca 58. 30-1986

MEGBÍZHATÓ minden bentlakó, ki otthonra vágyik, felvétetik. Vass, Piac utca 6. 30-1979

BENTLAKÓ minden felvétetik azonnali. Domb utca 18. keresztépület. 30-1180

MINDENESLÁNYT jó bizonyítvánnyal felveszek, dr Nagy Sándorné Csapó utca 18. félemelet. 30-87

KÖZPONTI egyetemre takarítónak azonnal felvétetik. Jelentkezni lehet Központi egyetemi kapusnál. 30-1970

SAKÁCSNÓ (59)

MINDENES szakácsnőt jó fizetéssel elsejre felveszek. Deák Ferenc utca 6. I. em. 59-1953

BEJÁRÓNÓ (8)

BEJÁRÓNÓT könyvvél keresek, délelőtti órákra. Márkus, Arany János 17. 8-1992

BEJÁRÓNÓT, rendes tisztát, délután 2 órától azonnali felveszek. Arany János 55. 8-1985

EGY főzni tudó minden bejárónó, kosztal felvétetik. Jelentkezés Piac utca 28. rádióüzlet. 8-1997

BEJÁRÓNÓ főzéshez értő azonnali belépésre felvétetik. Alkoholmentes falatozó, Nyugati u. 26 szám. 8-98

ÜZLETI AJANLAI 67

TÖRÖTT gramofon lemezért 4 pengőt fizetek. Korcsolya 10 pengőtől. Biró, Hunyadi utca 22. 67-1283 3. 18

SZÖRMEBUNDÁKAT javítok, alakítok, festek, veszek, eladok. Kőváry szűcsmester, püspöki palota. 67-599 2. 2

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok. Schiffmann, Vendég u. 7. kisállomásnál. 67-858 1. 5.

KÖLCSÖNZŐK porszívót, gramofont, lemezeket, parkettát, varrógépet, gramofont, lemezeket, ventilátort, hajszáritót a legmagasabb árakon. Solitsz, Kálvin-tér 2. 67-1357 4. 30

LEGOLCSÓBBAN test tisztítót Weisz keimfestőt Arany János u. 29 sz keresztépület 1900 vv

PAPUCSKÉSZÍTÉST és javítást vállal, elhasznált férfikalapját megveszi Textilfeldolgozó Batthyány utca 1. 67-1394 2. 12

Figyelem!

Magas árat fizetek szőnyegekért, függönyökért, ezüst és alpakka készletekért, jobb márkájú festményekért régi bútorokért, nemes dísztárgyakért stb. Ingóságkövetítő, püspöki palota. 66-1991 1. 21

TOLLAT a legmagasbb napi áron veszek „Hangya” tollgyűjtő telep. József kir. herceg utca 71. 66-760

ÉLELMISZER, ITAL (18)

BOR 3-4 hl, martinkabór eladó. Köi csey utca 13 szám. vv 18-1982 vv 18-80

ERDÉLYI rózsabogyó lekvár, tisztánkezelt még kapható, 1 kg. 3.50. Piac utca 71. második udvar. 18-86

EKSZER, ARANY, EZÜST (19)

REGI ékszereket, ezüstöt, brilliánsat magas áron veszek. Ekszerjavítás Pollák aranyműves, Hatvan u. 2. 29-239 3. 2

REGI ékszert, drágakövet, ezüstöt, ezüstpenzt, legmagasabb árban veszek. Fránki, Piac utca 73 sz. 19-1574 3. 21

ARANYAT, ezüstneműt ékszereket napi áron vesz Takács Sándorné, Piac utca 56. szám. 19-593 2. 18

ARANYAT aranyért! Ócska aranytárgyait modernre becserélem, Szélescsényi, Sas utca 2 sz. telefon: 26-60. 19-898 3. 2

ARANYAT, ékszert becsülök, brilliánsat veszek Blattner, Csapó u. 83 sz. 19-1894

KERESEK megvételre 6, vagy 12 személyes ezüst étkezősetet. Cím a kiadóban. 19-1981

OKTATÁS (56)

DR NAMÉNYINÉ gyorsíró iskolájában tanfolyamkezdés. Batthyány utca 1. szám. Debreceni tanker. főig. eng. sz.: 6475-1942 56-1774 3. 24.

AUTÓ MOTOR, KERÉKPÁR, GÉP (7)

EGY drb 24 lóerős motor 283.38 voltos, 2800 percfordulatos centrifugál szivattyúval szivó és nyomó csatlakozással bébeli minőségben alig használt állapotban eladó Honvédtemető utca 6. szám. 7-187 vv

VARRÓGÉPET, segédmotort, kerékpárt, esztergapatot, marógépet s vaspariszerszámot szerző számgépeket vesz, javít Király, Royal-épület. 7-1175

RÁDIÓ (58)

REGI Standard rádió eladó, olcsón. Márkus, Arany János utca 17. 58-1993

RÁDIÓ három hullámú, egy 2+1 amatőr, egy három rugós kolumbiagramofon olcsón eladó. Gyepűsor 50 Pozsonyi út végén. 58-1978

RÁDIÓ 2+1, 110-220 voltra, Philips hangszóróval eladó Hadházi u. 18 sz. 2. ajtó. 58-1970

RÁDIÓ 4+1 lámpás eladó. Bálntpap utca 12. Kincseshegy. 58-1954

HANGSZER (28)

ZONGORA hangolási munkát, kiftőné képzettséggel vállalok Vargyas Nap utca 17. vidéken is 28-824 5. 3

HANGOLTASSON Gärtnere, a legrégebbi volt színházi hangolóval, Kút utca 104. 28-1939 2. 18

ZONGORÁT, hegedűt s harmonikát, mindenféle hangszert veszek, javítok, eladok, Tanczer hangszerkészítő, Batthyány utca 1. emeleten. 28-1984

BŰTOR (9)

HÁLÓSZOBÁKAT legolcsóbban, bizalommal csak Löcséi bútortól vásárolhat. Eötvös utca 66 szám. 9-1106 3. 15.

FIGYELEM! Sajátkészítményű konyhaberendezések, festett háló, kombinált szekrények raktáron. Arany János utca 1. udvarban 9-1366 3. 5.

NINCSEN fényes kárpátunk, bútort olcsón adunk, Piac utca 71 sz. udvarban Brilliné. 9-1356 4. 8

HALÓSZOBÁK, ebédlők kombinátszobák, s konyhaberendezések Szilamion bútortüzletében Jó minőség előnyös árak Hunyadi u. 2. 9-238 2. 27

EREDETI keleti perzsa, 280x380 eladó. Cím a kiadóban. 9-1604

VALÓDI perzsaaszonyeg 170x270 méretű és új férfiöltöny eladó. Miklós utca 13 sz. 9-1980

IRODAI tölgyfa íróasztal eladó. József kir. herceg utca 8. emelet. 9-1183

HELYSZÜKE miatt eladó szalon és gyermekágy Ceglédi pék, Kálvin-tér 9. 9-1995

UJ rekamié, fotel, hencser, matrac eladó, Kandia utca 15 kárpitosnál. keresztépület. 9-88

ATADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ (6)

POCRELLÁNFESTŐ és kerámikus műhely, égetőkemencével, berendezéssel, sürgősen eladó. Ajánlatokat „Kézpénz” jellegére a kiadóba kérek 6-1952

JOMENETELŐ ipari üzem, állandó nagy vevőkörrel, más vállalkozás miatt kiadó, avgy eladó. Mindennemű felvilágosítás: Rákosi Jenő utca 6 II. emelet 2. 6-1181

LAKASCISERE (53)

OLCSÓRELNEM berakásban II. emeleten lévő 1 szobás komfortos lakásom 1-2 szobás földszinti lakással, lehetőleg állomás környékén. Ugyancsak egy finom békebeli ízlésű lakást értrafik 53 1016

MAROSVÁSÁRHELYI egy szoba, konyha, spájzos lakásomat elcserelelném debrecenivel Cím a kiadóban. 53-1938

LAKÁST KERES (52)

FIATAL házaspár bútorozott szobát keres. Cím a kiadóhivatalban. 52-1973

KERESEK egy kis üres szobát albérlébe. Cím a kiadóba kérem. 52-1955

BŰTOROZOTT SZOBA (10)

KIS bútorozott szobába, férfi lakótárs felvétetik, Vörösmarty utca 7. 10-1176

ELVESZETT (13)

NÉMETH GÁBOR, Bihari utca 12, zsírgyegy elveszett. Kérem a megtalálót, hogy a Debrecen kiadóhivatalába adja be. 13-1975

ELVESZTETTEM kedden délelőtt a Kölcsonsegélyző épületében Kossuth utca sarkán, jobbkézes fekete bélelt, női bőrkésztyűmet. Juttalom ellenében hozza dr Fernbachné, Meszena utca 7. 13-1996

VILLAMOSBAN elveszett napokban 2 könyvvel egy akatátska. Becsületes megtaláló Szentesi Károlyná, Jánosi u. 9 alatt adja le 13-94

TIZENHETEDIKÉN este elvesztett karikára fűzve 5 darab kulcs. Kérem a megtalálót, hogy juttalom ellenében adja le a „Debrecen” szerkesztőségébe. József kir herceg utca 1. 13-99

VEGYES (68)

**Használt csö-
ólmot**
vesz
lapunk nyomdaja:
József kir. herceg-utca 1.
(Bika bérház)

BIRKA, angora, gyapjú kártyolását vállalom. Szabó Lajos, Varga utca 15 hátul az udvarban. 68-1989

TAKARMÁNYRA szarvasmarhát teleléstere vállalom, Csokonai u. 52 szám. 68-1988

SERTÉSVÁGÁST szakszerűen, olcsóért vállalom, Csillag utca 65. 68-1964

CSEREÜZLET (11)

TEHÉN és lótrágyát adok szalmáért, esetleg helyszínrre szállítást vállalom Montezredes utca 3 szám. 11-1999

RÁFVAS 4 szál, lucernáért elcserelelhető. Szent Anna utca 1. hentesüzlet. 11-1959

HASZNÁLT RUHA, CIPO (69)

KHEKI karnam tisztelt zubbonyok, nadrágok és pólóöltöny jóminőségben eladók Borovszky úriszabóságában, Csapó utca 98. 69-1963

BÉKEBELI minőségű használt felöltők, szép öltönyök levente karnam ruhák eladók. Borovszky szabóságában Csapó utca 98. 69-1964

SZILSKIN bunda eladó Megtekinthető Csapó u. 88. illatszertár, vasárnap, hétfőn az udvarban. 69-1565

GOIZER varrású 43-as birgeri, Baltazár utca 9. alatt eladó. 69-1994

TEVESZŐR bunda, háromnegyedes, finom meleg, muffal olcsón eladó. Rakovszky utca 57. 69-1982

NŐI és férfi fehérneműk, takarók, fotelek, eladók. Hadházi utca 8. csal. 10-12-ig. 69-1977

ELADÓ átmeneti és lengyelkább, jó állapotban, Ispóty-tér 9. 69-1976

ÖTÉVES gyermeknek jó állapotban hócipó eladó. Hatvan utca 1. sz. II. em. 41. 69-1972

38-as női gumicsizma, 43-as hócipó ajtó tokkal, kőkorsók, órák, boroshordócsapok, szövéshez 15, darab borda, szekérrudak eladók. Kossuth u. 67 szám. 69-1177

GAZDÁLKODÓK figyelmébe. Egy alighasznált juhászbunda eladó. Értekezni: Rákóczi utca 13. házfelügyelőnél. 61-91

BÉKEBELI vászonlepedő, törülköző, sifon és batistsifon, nagyméretű hálóingek, babakelengyének is alkalmas, eladó OTI bérház, harmadik kapu, II. em. 44 ajtó 9-11-ig, 3-5-ig. 69-92

ELADÓ önkéntes zubony, tisztiköppeny, öltöny, kerékpár. Matyócs György-tér 28. 69-1966

EGY sötétkék csíkos férfiöltöny, békebeli jó anyagból, erős alakra és egy bundába való szőrmebélés eladó. Eötvös u. 60 sz. 69-96

NEGYVENKETTÉS új tisztelt csizma, magas-kérgű, samfával eladó. László utca 4. 69-35

GYERMEKKOCSI (27)

GYERMEKÁGY, keményfából, fényezve 103 20 P. Szabó asztalos, bútortüzletében, Csapó u. 33 sz. 27-191 2. 14

INGÓSÁG VÉTEL VEGYES (37)

VÁGOTT haját veszek, Széchenyi utca 28 szám. paróka készítő. 37-1998

ANGORASZŐRT veszek, Csoska utca 18. 37-1960

INGÓSÁG ELADÁS VEGYES (36)

ELADÓ paplan, nyak-kendők, férfi kalap, Árpád-tér 47. félemelet. Megtekinthető délelőtt 8-10-ig, délután 3-4 óráig. 36-1951

GAZDASÁGI ESZKÖZ (24)

BORSZIVATTYÚT tömlővel, borszűrővel, nagyobb horszajtóval, jökanban levő kerések, Címeket kérem a kiadóhivatal pénztáránál leadni. 24-1676 vv

GAZDASÁGI felszerelési gépek, eszközök, koscsik, szekerek, alkatrészek állandóan raktáron árusít, becserél, vásárol. Vitez Nagy János, Hatvan u. 41. telefon: 28-19 24-1358 3. 5

HUSZ drb melegágyi keret üveggel eladó. Új állapotban Széchenyi utca 15 udvarban negyedik a. 24-1762

FENYŐFA, mosó, söződézsák, minden nagyságban 600 400, 200 literes daráskádák eladók. Nap utca 4. 24-1983

GAZDASÁGI TERMÉNY (25)

BESZOLGÁLTATÁSI kötelezettségem teljesítésére szénát, tavaszi vagy őszi szalmát keresek. Kossuth utca 63. 25-1178

NAPRAFORGÓ kő 100 kéve eladó, Keríteni vagy fűteni alkalmas. Szepességi utca 21. 25-89

INGATLANFORGALMI IRODA (40)

Bakóczy László ingatlanforgalmi irodája, Werbőczy u. 8. telefon: 28.26. saját ház. (Iparkamara mellett). Eladó házak: Arany Bika mellett, Fő-utca, üzletes, emeletes bérház fele, háromszázézer. Horthy Miklós út közepénél háromszobás, össz komfortos, modern adómentes úrvilla, négy-szobás telekkel, 130.000. Rákóczi utca végénél adómentes háromlakásos beköltözhető úrház, 110.000. Árpád-terti templomnál, Rakovszky utcán kettőszobás, előszobás családiház 30.000. Üzletes házak, bérházak családi házak a legnagyobb választékban. Telkek, szőlők, földek mindenféle nagyságban és minőségben. 40-1182

ELADÓ HÁZHELY (16)

ELADÓ H-Szoboszlón a Szurmay utcán, fürdő közepén levő 310 négy-szögöl pusztá telek Erdőkölöczi: H-Szoboszlón, Rákóczi u 74 16-564 vv

ELADÓ HÁZ (17)

UJONNAN épült adómentes ház, több tizlet-helyiséggel lakásokkal Szoboszlói út 21 szám eladó. Telefon: 29-59. 17-1904

FEBRUÁRBAN beköltözhető ház eladó, Kerekes Géza utca 25. 17-1974

TOROCKÓ utca 48 számú ház, beköltözhető, minden elfogadható áron sürgősen eladó 17-1957

ELADÓ FÖLD (15)

ELADÓ két hold föld Macson, Értekezni Józsa Elek u. 121. 15-1639

KILENC, tizhetes malac eladó, Ondód, Vedres dűlő 30. 14-1956

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: IFJ SZIGETHY GYULA
főszervező, h. igazgató
Kiadja és nyomja: TISZÁNTALTI KÖNYV ÉS LAPKIADÓ RT.
Műszaki vezető: SZIGETHY KÁROLY